

DÜNYA KLÂSİKLERİNDEN TERCÜME SERİSİ : 2

Beaumarchais

SEVİL BERBERİ

DÖRT PERDELİK KOMEDİ

Türkçeye Çeviren:
İSMAİL HAMİ DANİŞMEND

SÜHULET KİTABEVİ
1938

İSTANBUL SEMİH LÜTFİ ERCİYAS

SEVİL BERBERİ

KİŞİLER

KONT ALMAVIVA : İspanyol soylusu. Rosine'in bilinmeyen âşığı. Birinci perdede saten ceket ve külot pantolonla çıkar. Kahverengi büyük bir pelerini ya da İspanyol kapı vardır. Çevresi renkli bir kurdeleyle çevrili, siyah, geniş kenarlı bir şapka giymiştir. İkinci perdede düz bir süvari giysisiyle görünür. Bıyıkları ve çizmeleri vardır. Üçüncü perdede öğrenci kılığındadır. Top ense saçlı, boynunda büyük bir yakalık, rahiplerin giydiği ceket, pantolon, çorap ve pelerin. Dördüncü

perdede üzerinde zengin bir İspanyol giysisiyle kahverengi, gösterişli bir pelerin vardır.

BARTHOLO : Bir hekim. Rosine'in vasisi. Siyah, kısa ve düğmeli bir giysi, büyük takma saç, beyaz yakalık ve kol uklar ve siyah bir kuşak; evinden çıkarken uzun, kırmızı bir pelerin.

ROSINE : Soylu bir genç kız. Bartholo'nun vasiliği altındadır. İspanyol kılığında.

FIGARO : Sevil berberi. İspanyol modası giysi. Başında bir file, beyaz şapka, çevresinde enli kurdele, boynunda gevşek bir ipekli atkı. Saten gömlek ve külot pantolon. Sırmalı düğme yerleri ve düğmeler, geniş bir ipekli kuşak. Püskül ü bacak bağları.

Keskin renkli ceket. Yakaları

yeleğin renginde. Beyaz çorap, gri ayakkabı.

DON BAZILE : Orgçu. Rosine'in şan öğretmeni. Geniş kenarlı siyah bir şapka, kısa bir cüppe, ayrıca uzun bir pelerin. Kol uğu ve yakalığı yoktur.

LA JEUNESSE : Bartholo'nun yaşlı uşağı.

L'EVEILLÉ : Bartholo'nun bir başka uşağı. Aptal ve uyuşuk bir delikanlı. İkisi de Galiçyalı

kılığında. Uzun, kuyruk saçlar. Şamua renginde yelek, tokalı, geniş deri kuşak, mavi külot pantolon ve uzun arkalı takma kol u ceket.

BİR NOTER

BİR YARGIÇ : Elinde beyaz bir değnek.

KOLCULAR ve el erinde meşalelerle UŞAKLAR.

Birinci perde Sevil'de, Rosine'nin pencereleri önündeki sokakta; öteki perdeler Bartholo'nun evinde geçer.

BİRİNCİ PERDE

Sevil'in bir sokağı.

Bütün pencereler kafeslidir.

SAHNE I

KONT.

(Kont yalnızdır. Sırtında koyu renkli bir pelerin, başında gözlerine kadar inik bir şapka, kendi kendine bir aşağı bir yukarı dolaşırken saatine bakar.) KONT - Vakit, sandığım gibi geç değilmiş. Kafesinin arkasından görünmeyi alışkanlık edindiği saate daha epeyce var. Neyse onu hiç görmemektense erken gelmek yeğdir. Şimdi saraydan biri, Madrid'den yüz fersah ötede, kendisiyle tanışmadığım bir kadının penceresi altında her sabah böyle beklediğimi görse beni Isabel e zamanından kalma bir İspanyol sanır... Kim ne karışırmış?

Herkes mutluluğunun ardından koşar. Benim mutluluğum da Rosine'in gönlünde. Ama Madrid'de, sarayda binlercesi önümde pervane gibi dönerken bir kadının peşine düşüp de ta Sevil'e dek gelmek bilmem pek akıl işi midir!... Ama benim kaçmam da zaten bu gösteriş ya. Çıkarın, görenek gereğinin ya da kadın gururunun durmadan bize sunduğu gönül eğlencelerinden bıktım artık.

İnsanın yalnızca kendisi için sevilmesinden daha tatlı bir şey yok. Bu kılığımla sevildiğime bir güvenebilsem... Hay yok olasıca, bu da nereden çıktı karşıma?

SAHNE II

FIGARO ve KONT.

(Kont saklanır.)

FIGARO (Sırtında geniş kayışı omzundan geçen bir gitar taşır; elinde kâğıt ve kalem, neşeli neşeli şarkı söyler.)

Kovalım kederi,

Mahvediyor o bizi,

Neşe veren şarabın

Olmaz ise ateşi,

Sararıp solacaktır

Safa bilmeyen kişi

Yaşar bir aptal gibi

Ve ölür çok geçmeden.

Hah, hah, hah! Buraya dek kötü değil!

Ve ölür çok geçmeden...

Şarap ve uyuşukluk

Yüreğimi çekişirler...

Hayır, hayır; çekişmezler, tersine orada sessizce birlikte egemenlik kurarlar...

Yüreğimi bölüşürler.

Acaba "bölüşürler" denebilir mi? Amaan sen de, bizim güldürücü opera yazarları, bir sözcük üstünde bu denli durmazlar bile. Aslına bakılırsa, bugün, yazmak için uğraşmaya değmeyecek şeyleri şarkı yapıp söylüyorlar. (Şarkı söyler.)

Şarap ve uyuşukluk

Yüreğimi bölüşürler.

Daha güzel, daha gösterişli ve parlak, bir özdeyişe benzer bir şeyle bitirmek isterdim. (Bir dizini yere kor ve şarkı söyleyerek yazar.)

Yüreğimi bölüşürler...

Birine versem sevgimi

Mutlu eder öteki...

Yok canım... Tatsız oldu, bunu değil, birbiriyle çelişen bir düşünce istiyorum: Sevgilimse eğer biri?

Öteki de....

Vay canına, sonunda buldum!

Kölemdir kesin öteki...

Çok güzel, aferin sana Figaro... (Şarkı söyleyerek yazar.) Şarap ve uyuşukluk

Yüreğimi bölüşürler....

Sevgilimse eğer biri

Kölemdir kesin öteki.

Kölemdir kesin öteki.

Kölemdir kesin öteki.

Buna bir de müzik eklenirse, söylediğim şeyi biliyor muyum, bilmiyor muyum görüşürüz dolap çevirenler, hileci beyler... (Kontu görür.) Bu papazı ben bir yerde görmüştüm! (Kalkar.) KONT (Kendi kendine.) - Bu adam bana yabancı gelmiyor.

FIGARO - Hayır, hayır, papaza benzer yeri yok. Bu ulu ve soylu tavır...

KONT - Bu gülünç ve garip kılık...

FIGARO - Asla yanılmıyorum; bu adam Kont Almaviva, hem de ta kendisi.

KONT - Bu serseri, sanırım Figaro.

FIGARO - Ta kendisi, efendimiz.

KONT - Bana bak serseri. Ağzından bir şey kaçıracak olursan...

FIGARO - Evet, işte şimdi iyice anımsadım sizi; eskiden de bana hep böyle güzel sözler söylerdiniz.

KONT - Yahu, az daha seni tanıyamayacaktım. Bu ne hal, enine boyuna almış yürümüşsün...

FIGARO - Ne yapalım efendimiz, düşkünlük...

KONT - Vah zaval ı çocuk! Peki, Sevil'de ne yapıyorsun? O zaman sana bir dairede memur olman için bir salık belgesi vermiştim sanırım...

FIGARO - Oldum efendimiz ve size teşekkür borçluyum.

KONT - Bana Lindor de. Kılığımı değiştirdiğime göre, kendimi tanıtmak istemediğimi anlamıyor musun?

FIGARO - Öyleyse çekilip gideyim.

KONT - Hayır, gitme; ben burada bir şey bekliyorum. Konuşan iki kişi, tek başına dolaşan bir adamdan daha az kuşku uyandırır. Onun için konuşuyormuş gibi davranalım. Eh, bakalım ne iş

vermişlerdi sana?

FIGARO - Bakan, yüce kişiliğinizin salık verdiğini göz önünde bulundurarak, beni hemen eczacı

çıraklığına atadı.

KONT - Ordu hastanelerinde mi?

FIGARO - Hayır; Endülüs haralarında.

KONT (Gülerek.) - Parlak bir başlangıç doğrusu.

FIGARO - Yerim kötü değildi; çünkü merhemler ve ilaçlar benim elimde olduğu için, güzel hayvan ilaçlarını çoğu kez insanlara da satıyordum ki...

KONT - Kralın adamlarını bile öldürüyordu değil mi?

FIGARO - Ne yaparsınız? Herkese iyi gelen bir ilaç, şimdiye dek bulunamadı... Ama gene de kimi Galiçyalıları, Katalonyalıları, Overniyalıları iyi etmekten geri kalmamıştır bu ilaçlar...

KONT - Peki, işini niçin bıraktın?

FIGARO - Ben mi bıraktım? O beni bıraktı; üstlerimin gözünde yıktı beni bu iş...

Çengel gibi parmaklı,

Sarı, mosmor renkli hırs...

KONT - Oo, aman dostum, yoksa şiir de mi yazıyorsun? Sabahtan beri oracıkta, dizinin üstünde bir şeyler karalayarak şarkı söyleyip duruyordun.

FIGARO - Efendimiz, yıkımımın başlıca nedeni de aslında bu oldu ya. Bakana, kadınlara adayarak oldukça güzel şiirler yazdığım, gazetelere şiirli bilmeceler gönderdiğim, aşk şiirlerimin şurada burada dolaştığı haber verilince; kısacası, canlı canlı gazetelere girdiğimi öğrenince bakan işi pek ciddiye almış; yazın aşkının iş anlayışıyla uyuşamayacağını ileri sürerek beni memurluğumdan attırdı.

KONT - Çok akıl ıca bir düşünce! Peki sen buna karşı çıkmadın mı?

FIGARO - Bir büyüğün bize kötülük yapmamasının aslında epeyce iyilik yapması demek olduğuna inandığım için, bakana kendimi unutturmayı bir nimet saydım.

KONT - Sanırım olan biten her şeyi söylemiyorsun. Benim hizmetimdeyken de oldukça huysuz bir adam olduğunu anımsıyorum..

FIGARO - Ya! Demek efendimiz, yoksul arın hiçbir kusuru olmasın istiyorlar?

KONT - Ya tembel iğine, başıboşluğuna ne demeli?

FIGARO - Uşaklarda aranan erdemlere bakılırsa, acaba efendimiz, kendileri uşak olabilecek kaç

efendiye raslamışlar?

KONT (Gülerek.) - Pek kötü bir yanıt! Demek o olay üzerine bu kente çekildin öyle mi?

FIGARO - Hayır, hemen buraya gelmedim.

KONT (Susturarak.) -Dur... O sandım... Sen hep konuşmanı sürdür; ben seni dinliyorum.

FIGARO - Önce Madrid'e geldim; yazınsal yeteneğimi yeniden denemek istedim. Tiyatro bana bir er meydanı gibi göründüğünden...

KONT - Aman Tanrım!

FIGARO (Figaro konuşurken Kont dikkatle pencerenin kafesine doğru bakmaktadır.) -Nasıl olup da büyük bir başarı elde edemediğime doğrusu bir türlü akıl erdiremiyorum; çünkü salona en iyi alkışçıları doldurdum. El eri çamaşır tokacı gibi geniş ve güçlüydü... Boğuk alkış çıkaran eldiven ve baston taşımayı da yasaklamıştım; inanın bana, oyundan önce kahvede herkes benim yandaşımdı. Ama oyunumu başarısızlığa uğratmak için ıslıkçılar nasıl da çabalıyorlardı, bilseniz...

KONT - Ah, o ıslıkçılar! Demek zaval ı yazarı başarısızlığa uğrattılar!

FIGARO - Beni de herkes gibi yıktılar; neden yıkmasınlar! Islığı çaldılar; ama, günün birinde onları yeniden bir araya toplayabilirsem...

KONT - Sıkıcı oyunlar yazarsın, öcünü onlar alır.

FIGARO - Öyle kinliyim ki, hiç geçeceğe benzemiyor! Tanrı onları yok etsin!

KONT - Dostum, sen sövüyorsun, ama mahkemede bile tutukluların yargıçlara sövüp saymaları

için ancak yirmi dört saatleri olduğunu bilmiyorsun sanırım?

FIGARO - Tiyatroda bu yirmi dört yıl sürebilir. Böyle bir öcü almak için, kimi zaman insan ömrü

bile yetmez...

KONT - Bu neşeli öfken hoşuma gidiyor doğrusu. Ama bana Madrid'den niçin ayrıldığını daha söylemedin.

FIGARO - Efendimiz, burada eski beyime kavuştuğuma göre, oradan ayrılmamın nedeni, belki de koruyucu meleğimdir. Madrid'te yazar geçinenlerin, birbirlerine karşı diş bileyen bir kurt sürüsü

olduğunu gördüm; bu gülünç azgınlıklarından dolayı düştükleri yüz kızartıcı durumda; böcek, sivrisinek, tatarcık, eleştirmen, üvez, rakip, gazeteci, kitapçı, sansür ve benzeri gibi bin bir türlü

böceğin bu talihsiz yazarların derisine yapıştığını, kalan azıcık kanlarını da onların emmekte olduklarını gördüm. O zaman yazmaktan bıkmış, canından bezmiş, insanlardan nefret etmiş, borçlardan yıkılmış ve meteliksiz kalmış olduğum için sonunda usturanın yararlı kazancını

kalemin boş onuruna yeğleyerek Madrid'ten ayrıldım. Çantam elimde, her iki Castilya'yı, Manş'ı, Estramadura'yı, Sierra Morena'yı ve Endülüs'ü filozofça dolaştım; birinde iyi karşıladılar, öbüründe hapse tıktılar; ama hiçbir yerde olayların altında kalmadım. Kimi beni övdü, kimi yerdi; iyi günlerin tadını çıkardım, kötü günlere katlandım; ahmaklarla alay ettim, kıyıcılara meydan okudum; bir yandan düşkünlüğüme gülerken, bir yandan da herkesi tıraş ettim. Sonunda, gördüğünüz gibi Sevil'e yerleştim. Şimdi de efendimize yeniden hizmet etmeye hazırım.

KONT - Bu güleryüzlü felsefeyi sana kim öğretti?

FIGARO - Peşimi bırakmayan yıkımlar. Sonradan ağlamak zorunda kalırım korkusuyla her şeye önceden gülmeye bakıyorum. Peki ama deminden beri o yana, nereye bakıyorsunuz?

KONT - Kaçalım.

FIGARO - Neden?

KONT - Gel be adam, her şeyi bozacaksın. (Saklanırlar.) SAHNE III

BARTHOLO ve ROSINE.

(Birinci katın kafesi açılır, Bartholo ve Rosine pencerenin önüne geçerler.) ROSINE - Açık havada oturmak insana nasıl da zevk veriyor... Bu kafes de çok seyrek açılıyor...

BARTHOLO - Elinizdeki kâğıt da nedir?

ROSINE - Dün müzik öğretmenimin verdiği Yararsız Sakınma'dan birkaç şarkı...

BARTHOLO - Bu Yararsız Sakınma da nedir?

ROSINE - Yeni bir oyun.

BARTHOLO - Gene bir dram mı? Ya da bu türden yeni bir budalalık mı?

ROSINE - Bu konuda bir şey bilmiyorum.

BARTHOLO - Evet, bakalım gazeteler ve hükümet buna ne zaman son verecek, bu ne gerilik yüzyılı yahu...

ROSINE - Her zaman bizim zaval ı yüzyılımızı böyle aşağılarsınız.

BARTHOLO - Kusurumu bağışlayın, kendimi tutamıyorum; yüzyılımız ortaya övülecek ne çıkarabilmiştir? Türlü türlü budalalıklar: düşünme özgürlüğü, çekim yasaları, elektrik, din ve mezhep özgürlüğü, aşı, kınakına, ansiklopedi ve dramlar...

ROSINE (Kâğıt elinden kurtulur ve sokağa düşer.) - Eyvah! Şarkım! Sizi dinlerken şarkımı

düşürdüm! Koşun, hadi koşun efendim, şarkım, aman şimdi yitecek.

BARTHOLO - Olur şey değil, insan elindeki şeyi böyle mi tutar! (Balkondan çekilir.) ROSINE (İçeri baktıktan sonra sokağa işaret eder.) - Hişt, hişt. (Kont görünür.) Çabuk kâğıdı alıp kaçın. (Kont atılır ve kâğıdı yerden alıp saklanır.)

BARTHOLO (Evden çıkıp arayarak.) - Hani, kâğıt nerede? Ben hiçbir şey göremiyorum.

ROSINE - Balkonun altında, duvarın dibinde.

BARTHOLO - Doğrusu bana güzel bir görev verdiniz! Yoksa buradan biri mi geçti?

ROSINE - Ben hiç kimseyi görmedim.

BARTHOLO (Kendi kendine.) - Ben de kalkmış arıyorum... Dostum Bartholo sen bir budalasın; bu olay sana bir ders olmalı ve bir daha yola bakan kafesi açmamalısın. (İçeri girer.) ROSINE (Hâlâ balkonda durarak.) - Şu acıklı durumum benim en büyük özürüm sayılır. Uğursuz bir adamın verdiği sıkıntılara katlanarak, tek başıma tutuklu bir durumda çırpınırken bu tutsaklıktan kurtulmaya çalışmak, acaba bir cinayet midir?

BARTHOLO (Yeniden balkona çıkarak.) - Matmazel, artık içeri girin. Şarkınızın yitmesine ben neden oldum ama, bir daha başınıza böyle bir iş gelmeyecek, size ant içerim. (Kafesi kapar ve kilitler.)

SAHNE IV

KONT ve FIGARO.

(Sakınarak ortaya çıkarlar.)

KONT - Onlar içeri girmişken, hadi biz de içinde kesinlikle gizli bir şey bulunan şu şarkıyı

okuyalım. Bu bir mektupmuş yahu!

FIGARO - Bir de herif Yararsız Sakınma'nın ne olduğunu soruyordu?

KONT (Heyecanla okur.) - "Üstelemeniz merakımı uyandırdı. Vasim evden çıkınca bu şarkı

sözlerinin o bildiğimiz bestesiyle, zaval ı Rosine'e bu kadar bağlanmış görünen gencin niyetini, mesleğini ve adını bana öğretebilecek bir şarkıyı, ilgisiz görünen doğal bir sesle söyleyin."

FIGARO (Sesini Rosine'nin sesine benzeterek.) - Şarkım, şarkım düştü, çabuk koşun, koşun haydi. (Güler.) Ha, ha, ha! Bu kadınlar yok mu ya! En temiz yüreklisini bile yamanlaştırmak istiyorsanız, hemen üzerlerine bir kilit vurun...

KONT - Ah! Canım Rosineim!

FIGARO - Kılık değiştirmenizin nedenini şimdi anlıyorum efendimiz, demek siz burada uzaktan uzağa aşkınızı söylüyorsunuz!

KONT - Sonunda işi anladın; ama boşboğazlık edersen...

FIGARO - Boşboğazlık etmek mi! Sizi inandırmak için, başkalarının her zaman durmadan söyledikleri büyük bağlılık ve erdem tümcelerinden hiçbirini söylemeyeceğim; yalnızca bir tek sözüm var: size olan bağlılığım, çıkarım gereği olduğu için, bu konuda bana güvenebilirsiniz. Her işinizi bu teraziyle tartarsanız, hem yanılmazsınız, hem de...

KONT - Pek iyi, çok güzel; öyleyse anlatayım: bundan altı ay önce Madrid'te bir gezinti yaparken, raslantı beni olağanüstü güzel bir kadınla karşılaştırdı. Şimdi sen de gördün ya, onu bütün Madrid'te boşuna arattırdım. Sonunda, bir iki gün önce adının Rosine olduğunu, soylu bir ailenin kızı olduğunu, babasının öldüğünü ve bu kentte Bartholo adında yaşlı bir doktorla evlendiğini öğrendim.

FIGARO - Gerçekten çok güzel! Kolay kolay bulunur şey değil! Peki doktorun karısı olduğunu size kim söyledi?

KONT - Herkes...

FIGARO - Bu söylenti, Madrid'ten geldikten sonra, Sevil delikanlılarını aldatmak ve uzaklaştırmak için doktorun uydurduğu bir masal; kız daha evli değil; henüz adamın vasiliği altında. Ama belki yakında...

KONT (Heyecanla.) - Asla!.. Hiçbir zaman!... Aman Tanrım, ne diyorsun, ben de az kalsın üzüntümü ona duyurabilmek için, her şeye başvurmaya razı olacaktım. Kız daha evli olmadığına göre, bir dakika bile yitirmemeli; hemen kendimi ona sevdirip, onu hazırlanan uygunsuz birleşmeden kurtarmalı. Sen bu vasiyi tanıyor musun?

FIGARO - Annemi tanıdığım gibi.

KONT - Nasıl bir adamdır?

FIGARO (Coşkuyla.) - Oldukça şişman, kısa boylu, dinç bir yaşlı, saçları aklı karalı, hileci, kurnaz, herkesi gözetleyen, araştıran, azarlayan ve durmadan dırlanan bir heriftir.

KONT (Sabırsızlanarak.) - Peki canım yeter, aslında onu gördüm; huyu suyu nasıldır?

FIGARO - Kaba, elisıkı, vasiliği altında bulunan ve kendinden son derece nefret eden kıza aşırı

derecede âşık ve delicesine kıskanç.

KONT - Böylece, kızın hoşuna gitmek olasılığı...

FIGARO - Hiç yok.

KONT - Çok güzel; ya namusu nasıl?

FIGARO - Ancak asılmayacak kadar namusludur.

KONT - Çok iyi. Hem mutlu olmak, hem de bu hileciyi cezalandırmak...

FIGARO - Hem kendinize, hem de halka iyilik olur, efendimiz. Ahlak bakımından pek güzel bir şey.

KONT - Âşıklardan korktuğu için kapısını herkese kapadı diyorsun, öyle mi?

FIGARO - Evet, hiç kimseye açmaz; elinden gelse kapıyı çivileyecek.

KONT - Hay aksi şeytan; peki sen onlara gidip gelir misin?

FIGARO - Doğal olarak! Çünkü bir kez, oturduğum ev doktorundur; sonra da bu evde beni bedava oturtuyor.

KONT - Vay! vay!

FIGARO. - Evet! Ben de buna karşılık, yılda on altın ödemeye bedavadan söz verdim.

KONT (Sabırsızlanarak.) - Sen onun kiracısı mısın?

FIGARO - Üstelik berberi, cerrahı ve eczacısıyım da; evinde, uşağınızın eli değmeden ne ustura, ne neşter, ne de şırınga kul

anılır.

KONT (Figaro'nun boynuna sarılır.) - Ah... Figaro, biricik dostum, sen benim meleğim, kurtarıcım, Tanrım olacaksın.

FIGARO - Vaay... Çıkar, aramızdaki açıklığı ne çabuk da yakınlaştırdı. Şu âşıklar amma da adamlar doğrusu...

KONT - Mutlu Figaro, demek sen benim Rosineimi göreceksin? Onu göreceksin değil mi?

Mutluluğunu düşünebiliyor musun?

FIGARO - İşte âşıklar hep böyledir. Kızı siz mi seviyorsunuz, ben mi? Keşke benim yerimde olabilseniz.

KONT - Acaba bütün bekçileri saf dışı edemez miyiz?

FIGARO - Ben de bunu düşünüyordum.

KONT - Yalnızca on iki saat için şuraya girebilsem...

FIGARO - İnsanları kendi çıkarlarına düşürmeli ki başkasının çıkarına zarar vermesinler.

KONT - Elbette. Ama nasıl?

FIGARO (Düşünerek.) - Acaba eczacılık bize zararsız bir çıkar yol sağlayabilir mi diye düşünüyorum...

KONT - Vaay! Câni...

FIGARO - Onlara bir kötülük yapmak istediğimi mi sandınız? Aslında, hepsi benim sağaltımıma gereksinme duymaktadır. Ben hepsine birden aynı sağaltımı yapsam demek istemiştim.

KONT - Ama doktor kuşkulanabilir.

FIGARO - Kuşkulanmasına meydan vermeden, işi hızla ilerletmek gerek. Bakın aklıma bir düşünce geldi: Kente alayıyla birlikte kralın oğlu geliyormuş...

KONT - Albayı da dostlarımdandır.

FIGARO - Güzel, öyleyse siz hemen bu albaydan bir oturma belgesi alıp, doğru asker giysisiyle doktorun evine gidin; onun sizi konuk etmesi gerekir; işin sonunu da bana bırakın.

KONT - Olağanüstü...

FIGARO - Biraz sarhoş gibi davranırsanız hiç de kötü olmaz...

KONT - Neden?

FIGARO - Hem de, şöyle sarhoşlukla biraz da saçma sapan sözler söylerseniz bence daha iyi edersiniz.

KONT - Peki ama, neden?

FIGARO - Hiç bir şeyden kuşkulanmaması ve evinde dolap çevirmekten çok bitkin bir durumda uyuyacağınıza inanması için.

KONT - Doğrusu çok güzel bir düşünce. Ama benim yerime niçin sen gitmiyorsun?

FIGARO - Niçin mi ben gitmiyorum? Çünkü adam sizi hiç görmedi, bir şeyden kuşkulanmazsa, işler yolunda demektir. Hem, ben gidecek olursam, siz kızın yanına nasıl girebilirsiniz?

KONT - Hakkın var.

FIGARO - Ama, bu güç rolü oynayamazsanız... Süvari... sonradan sarhoş rolü...

KONT - Benimle alay mı ediyorsun. (Sarhoş gibi davranarak.) Dostum, burası Doktor Bartholo'nun evi değil mi?..

FIGARO - Hiç de kötü değil; ama bacaklarınıza biraz daha sarhoş görüntüsü verin. Yani biraz daha sal anın. (Sarhoş bir tavır takınarak Kont'a nasıl davranması gerektiğini gösterir.) Burası

Doktor Bartholo'nun evi değil mi?..

KONT - Hadi canım. Sen de pek sıradan sarhoş oluyorsun.

FIGARO - En zevklisi budur. Asıl sarhoşluk böyle olur.

KONT - Kapı açılıyor.

FIGARO - İşte bizim herif. O gözden yitinceye dek biz buradan uzaklaşalım.

SAHNE V

KONT, FIGARO ve BARTHOLO.

(Kont ve Figaro saklanmıştır.)

BARTHOLO (Eve doğru söylenerek, evden çıkar.) - Ben şimdi geleceğim; kimse içeri girmesin.

Sokağa çıkmakla ne kadar aptal ık ettim, yahu... Rosine çıkmam için o denli rica ettiğine göre, doğrusu ben bu işten kuşkulanmalıydım... Ya Bazile'in de gelmemesi! Nikâhımızın yarın gizlice kıyılması için her işi o çözümleyecekti; oysa daha hiç bir haber yok. Gelmemesinin nedenini, gidip de bir anlayalım bakalım.

SAHNE VI

KONT ve FIGARO.

KONT - Tanrım! Neler işittim? Yarın gizlice nikâh kıyıp Rosine ile evlenecekmiş.

FIGARO - Efendimiz, başarının güçlüğü, girişimde bulunmayı büsbütün gerekli kılar.

KONT - Onun evlenmesine karışan bu Bazile de kim oluyor?.

FIGARO - Vasiliği altındaki kıza müzik dersi veren, sanatını dev aynasında gören, hileci, on paraya on takla atan ve kolayca kandırılabilen züğürdün biri efendimiz... (Kafese bakarak.) İşte, işte!

KONT - Kim o? Kim...

FIGARO - İşte, işte, kafesin arkasında. Ama bakmayın, sakın bakmayın.

KONT - Niçin?

FIGARO - Mektubunda size "ilgisiz ve doğal bir sesle şarkı söyleyin" diye yazmıyor muydu? Yani şarkı söylüyormuşsunuz gibi şarkı söyleyin... yalnızca söylemek için. Hah... İşte, işte.

KONT - Kendimi tanıtmadan onu ilgilendirmeye başladığıma göre, aldığım Lindor adını hiç

bırakmayalım. O zaman zaferim daha tatlı olur. (Rosine'in attığı kâğıdı açar.) Ama, bu ezgiye nasıl sözler uydurmalı. Ben şiir yazmasını da bilmem ki...

FIGARO - Aklınıza ne gelirse hepsi en iyisidir efendimiz. Çünkü, aşkta, gönül aklın bulduğu şeylere zor beğenirlik etmez. Benim şu gitarımı da alın hele.

KONT - Yahu gitarı ne yapayım? Ben çok kötü çalarım.

FIGARO - Sizin gibi bir soylunun bilmediği şey olur mu? Elinizin tersiyle vurur, dın dın yapar durursunuz. Sevil'de gitarsız

şarkı söylenir mi? Tanrı bilir, hemen iziniz bulunur. Kim olduğunuz ortaya çıkar. (Figaro balkonun altında duvara dayanır. Kont gitar çalıp dolaşarak şarkı söyler.) KONT -

Buyurdunuz, söylemeliyim adımı

Tanımazken siz beni, cüret ettim sevmeye

Adımı söyleyince, neyi umabilirim?

Neyse, ben efendimi dinlemeyi bilirim.

FIGARO (Yavaşça.) - Val ahi çok güzel... Cesaret, efendimiz...

KONT -

Doğuştan pek de yüksek değilim, adım Lindor

Gönlüm, bir gün bir şövalye olmayı özlüyor

Ayaklarınıza sermek için bende, ne yazık

Parlak bir silâhşörün konumu ve ünü yok.

FIGARO - Olur şey değil. Ben bile daha iyisini beceremezdim.

KONT -

Sabahları gelip burada yalvaran bir sesle

Umutsuz aşkımı getireceğim dile.

Mutluluğum sizi görmektir yalnız.

Bilmem siz dinlemeye katlanacak mısınız?

FIGARO - Val ahi bu sonuncusu olağanüstü... (Yaklaşır ve efendisinin eteğinin ucunu öper.) KONT - Figaro?

FIGARO - Efendimiz?

KONT - Acaba şarkımı işitti mi?

ROSINE (İçeriden şarkı söylemeye başlar.)-

Yüreğim bana diyor ki, Lindor yakışıklıdır Benim de onu sevmem, sanırım kesindir.

(Gürültüyle bir pancurun kapatıldığı işitilir.)

FIGARO - İşitildiğinize şimdi inanıyor musunuz artık?

KONT - Penceresini kapadı, kesinlikle içeri biri girmiş olmalı.

FIGARO - Ah.. Zaval ı kızcağız, şarkı söylerken sesi nasıl da titriyordu. O da, sanırım âşık, efendimiz.

KONT - Kendisi de bana gösterdiği yoldan yararlanıyor. "Yüreğim bana diyor ki Lindor yakışıklıdır". Ne güzel ik, ne zekâ...

FIGARO - Ne dolap, ne aşk...

KONT - Figaro, kız acaba benimle evlenir mi?

FIGARO - Evlenmek de ne demek. Kız kendisini pencereden atar da gelir.

KONT - Öyleyse kararım karar, ölünceye dek ben Rosine'in, Rosine de benim olacak.

FIGARO - Efendimiz... Artık Rosine'in sözlerinizi işitmediğini unutuyorsunuz.

KONT - Mösyö Figaro, size şunu söyleyeyim ki Rosine benim karım olacak. Ondan adımı

saklayarak amacıma ulaşmama yardım edebilirseniz; anlıyor musunuz; siz bilirsiniz... Artık sizin için yok, yok...

FIGARO - Her zaman buyruğunuzdayım, efendimiz. Haydi oğlum Figaro, talihin arkasından koş

bakalım yine...

KONT - Hadi, kimseyi kuşkulandırmadan buradan çekilelim artık.

FIGARO (Coşkuyla.) - Ben şimdi oraya gidiyorum, sihirbazlıktaki becerimle sopamı bir oynattım mı, gözetleyen gözlere perde indireceğim; sevgi damarlarını coşturarak, kıskançlığı şaşırtacağım; hileciliği sapıttıracağım; bütün engel eri de yıkacağım. Siz de efendimiz, asker giysisini giyinir, oturma belgenizi alır, ceplerinize de altın doldurmayı unutmadan doğru benim eve gelirsiniz.

KONT - Altın mı? Kimin için?

FIGARO (Coşkuyla.) - Altın mı, Tanrım, altın mı? Hilenin can damarı altındır.

KONT - Kızma Figarocuğum; ceplerime istediğin kadar altın doldururum.

FİGARO - (Giderken.) Şimdi size ulaşırım.

KONT - Figaro?

FIGARO - Buyrun efendimiz?

KONT - Gitarını almayacak mısın?

FIGARO (Geri döner.) - Gitarımı da unutuyorum; artık delirmek işten değil. (Gider.) KONT - Ne düşüncesizsin yahu... Evinin nerede olduğunu söylemedin ki..

FIGARO (Geri döner.) - Gerçekten çok sersemleştim!.. Dükkânım birkaç adım ileride; boyası

mavi, kapısı camlı, üstünde üç hacamat leğeni asılı, tabelasında da bir el resminin ortasında bir göz resmi var ve "Consilio Manuque Figaro" yazılı. (Koşarak çıkar.) İKİNCİ PERDE

Rosine'in dairesi. Dipteki pencere

demirden bir kafesle kapatılmıştır.

SAHNE I

(Rosine yalnızdır. Elinde bir şamdanla masanın

üstünden bir kâğıt alıp yazmaya koyulur.)

ROSINE - Marceline hasta; evde herkes bir şeyle uğraşıyor; kimse beni yazarken görmüyor. Bu duvarların gözü kulağı ya da bizim adamın her şeyi kendisine harfi harfine ulaştıran ilençli bir dehası varsa, onu bilmem; ağzımdan bir sözcük çıksa, evde bir adım atsam, adam dakikasında haber alıyor. Ah... Lindor.. (Mektubu zarfa koyarak.) Ne zaman ve nasıl ona verebileceğimi bilmiyorum; ama her olasılığa karşı şu mektubu kapatayım. Pancurumun arkasından, onun berber Figaro ile uzun uzadıya konuştuğunu gördüm. Şu Figaro hiç de kötü bir adam değil; benim durumuma acıdığını birkaç kez söylemişti. Ah... onunla biraz konuşabilseydim...

SAHNE II

ROSINE ve FIGARO.

ROSINE (Şaşkınlıkla.) - Ah... Mösyö Figaro... siz misiniz? Sizi gördüğüme nasıl sevindim, bilseniz...

FIGARO - Umarım iyisiniz, madam?

ROSINE - Çok iyi değilim, Mösyö Figaro. Can sıkıntısı beni öldürüyor.

FIGARO - İnanırım efendim, sıkıntı yalnızca budalaları semirtir.

ROSINE - Biraz önce, aşağıda öylesine coşkuyla, kiminle konuşuyordunuz? Sözlerinizi işitemiyordum, ama...

FIGARO - Akrabalarımdan bir öğrenciyle konuşuyordum; kendisinden büyük şeyler umuluyor; akıl ı, becerikli, yetenekli ve çok yakışıklı bir gençtir.

ROSINE - Gerçekten çok yakışıklı. Adı ne?.

FIGARO - Lindor; şimdilik kendisi açıkta... Ama birdenbire Madrid'ten ayrılmasaydı, orada iyi bir iş

bulacağı kesindi.

ROSINE (Düşünmeksizin.) -Gene bulur Mösyö Figaro, gene bulur. Tanımladığınız gibi bir genç, nerede olsa, çok geçmeden kendisini tanıtır.

FIGARO (Kendi kendine.) - Çok güzel. (Yüksek sesle.) Ama büyük bir kusuru var: ilerlemesine her zaman engel olacak bir kusur.

ROSINE - Bir kusuru mu var, Mösyö Figaro, bir kusuru mu?... Bundan emin misiniz?

FIGARO - Birine âşık...

ROSINE - Birine mi âşık?... Siz aşkı bir kusur mu sayıyorsunuz?

FIGARO - Açık söylemek gerekirse, onun gibi talihsiz biri için, aşk elbette bir kusur sayılır.

ROSINE - Ah... Şu talih ne kadar da terstir. Peki, acaba kimi seviyormuş, söylüyor mu? Çok merak ediyorum da...

FIGARO - Val ahi madam, böyle bir gizi, özel ikle size hiç açamayacağım.

ROSINE (Coşkuyla.) - Niçin, Mösyö Figaro? Ağzımın sıkı olduğunu biliyorsunuz. Bu genç sizin akrabanız; beni de son derece ilgilendirir. Haydi, söyleyin.

FIGARO (İnceden inceye kızı süzerek.) - Dünyanın en güzel kadınını düşünün; pek sevecen, nazik, genç; kısaca insanın ağzının suyunu akıtacak bir yaratık; ufacık ayaklar, ince uzun bir boy, dolgun kol ar, kiraz gibi dudaklar; ya el er, pembe yanaklar, inci gibi dişler... Ceylan gibi gözler...

hangi birini sayayım.

ROSINE - Bu güzel kız, bu kentte mi oturuyor?

FIGARO - Hem de bu mahal ede.

ROSINE - Acaba bu sokakta mı?

FIGARO - Benden iki adım ötede.

ROSINE - Aman, ne iyi... Akrabanız için... Sevdiği kadının adı da neymiş acaba?

FIGARO - Sahi... Söylemedim mi?

ROSINE (Coşkuyla.) - Yalnızca onu söylemeyi unuttunuz, Mösyö Figaro; hadi, çabuk söyleyin; eğer biri geliverirse artık hiçbir şey konuşamayız.

FIGARO - Madam, kesin olarak öğrenmek istediğinize göre... peki, söyleyeyim. Bu kız sizin vasinizin koruması altındaki kızdır.

ROSINE - Vasimin koruması altındaki kız mı?

FIGARO - Evet madam, Doktor Bartholo'nun koruması altındaki kız.

ROSINE (Coşkuyla.) - Ah.. Mösyö Figaro, sözlerinize inanamıyorum.

FIGARO - İşte onun için, kendisi gelip sizi inandırmaya can atıyor ya.

ROSINE - Aman Tanrım, val ahi beni titretiyorsunuz, Mösyö Figaro.

FIGARO - Hadi canım, titremek de neymiş. Yanlış yola sapmayın Madam, insan bir kez kötülükten korktu mu, korku denen kötülüğe düşmüş demektir. Buraya da, yarına dek sizi bütün gözcülerinizden kurtarmak için geldim.

ROSINE - O beni gerçekten seviyorsa, sevgisini hepten sessiz kalarak kanıtlamalı.

FIGARO - Ama madam, aşk ve sessizlik, aynı yürekte uzlaşabilir mi?.. Zaval ı gençlik, bugün o denli acınacak bir durumda ki, şu iki korkunç yoldan birini seçmek zorundadır: ya huzursuz bir aşk, ya da aşksız bir huzur.

ROSINE (Utancından önüne bakarak.) - Aşksız bir huzur... Bana öyle geliyor ki...

FIGARO - Evet, çok sıkıcıdır. Doğrusu huzursuz bir aşk, en iyisi gibi görünüyor... ve bence...

kadın olsaydım...

ROSINE (Utanarak.) - Şurası kesin ki, genç bir kız, namuslu bir adamın kendisine saygı

göstermesine hiçbir zaman engel olmaz.

FIGARO - Akrabam da işte onun için size sonsuz bir saygı besliyor ya...

ROSINE - Fakat Mösyö Figaro, önlemsiz davranırsa yok olduk demektir.

FIGARO (Kendi kendine.) - Mahvolduk demektir... (Yüksek sesle.) Onun böyle bir çılgınlık yapmasını küçük bir mektupla engel erseniz... Bilirsiniz ya, mektubun etkisi büyüktür.

ROSINE (Yazdığı mektubu vererek.) - Yeniden yazmaya zamanım yok; ama mektubu verirken ona deyin ki... (Çevreyi dinler.)

FIGARO - Kimse yok madam.

ROSINE - Deyin ki... bütün bunları aramızdaki dostluğun hatırı için yapıyorum.

FIGARO - Orası öyle elbette... O da söz mü canım! Hem, bir aşk böyle mi gelişir!

ROSINE - Anlıyor musunuz? Yalnızca dostluğumuzun hatırı için... Yalnızca, şundan korkuyorum ki, karşılaştığı güçlüklerden canı sıkılıp... sevgisi...

FIGARO - Evet, geçici bir heves olmasın. Ama matmazel, bir mumu söndüren yelin, öte yanda bir közü ateşlediğini ve bizim de bu köz olduğumuzu hiç düşünmüyorsunuz!.. Aşkınızdan söz ederken bile, ondan öyle bir sıcaklık yayılıyor ki... arada yalnızca bir seyirci olduğum halde, beni bile sevgisiyle tutuşturdu.

ROSINE - Aman Tanrım! Vasimin ayak sesi. Sizi burada görecek olursa... Hadi, siz piyano odasından geçin, merdivenlerden de olabildiğince yavaş inin.

FIGARO - Siz hiç merak etmeyin. (Kendi kendine mektubu göstererek.) Benim için hepsinden daha değerli olan şey, işte budur.

(Rosine'in gösterdiği odaya girer.) SAHNE III

ROSINE, yalnız.

ROSINE - Üzüntümden ölüyorum, ah bir evden çıkabilseydi... Şu Figaro'yu ne kadar seviyorum.

Gerçekten çok namuslu bir adam; iyi bir akraba da. Ah! İşte başımın belası geldi, elime işimi alayım. (Mumu üfler, oturur ve eline de bir nakış alır.) SAHNE IV

ROSINE, BARTHOLO.

BARTHOLO (Öfkeyle girer.) - Hay Al ah belasını versin! Kudurmuş, câni kılıklı, taşyürekli, Figaro olacak herif! Yahu, insan bir sokağa çıksa dönüşünde evi...

ROSINE - Efendim, sizi böyle kim kızdırdı?

BARTHOLO - Bir anda bütün evimi alt üst eden şu cehennemlik berber: L'Eveil é'ye uyku ilacı, La Jeunesse'e aksırtıcı bir toz vermiş; Marceline'in ayaklarından kan almış; yahu, katırıma kadar...

zaval ı hayvanın kör gözlerine de lapa yapıştırmış! Bana üç yüz frank borcu var diye herif durmadan hesap pusulası yapıp kendisini alacaklı çıkarmak istiyor! Hele bir pusula getirsin de görsün... Kapıyı bekleyen kimse de yok ha? Evi talim alanına benzettiler.

ROSINE - Aman efendim, sizden başka kim içeri girebilir?

BARTHOLO - Korkulu düş görmektense uyanık durmak iyidir. Çevre becerikli, cüretli kimselerle dolu... Daha bu sabah şarkınızı aramak için aşağıya indiğim sırada, kaşla göz arasında, şarkıyı

alıp gitmediler mi? Ah!.. Ben...

ROSINE - Siz de her şeyden hemen kuşkulanıyorsunuz! Kâğıdı belki yel uçurmuş ya da yoldan geçen birisi almıştır; ne bileyim ben?

BARTHOLO - Madam, bu dünyada yel mel, yoldan geçen biri filan yoktur! Bunların hepsi masal!

Şurası kesin ki bir kadının sözde dikkatsizlikle düşürdüğü bir kâğıdı almak için kesinlikle aşağıda bekleyen biri olmalıdır.

ROSINE - "Sözde dikkatsizlikle düşürdüğü" mü dediniz?

BARTHOLO - Evet madam! "Sözde dikkatsizlikle düşürdüğü" dedim.

ROSINE (Kendi kendine.) - Ah! Katıyürekli bunak!

BARTHOLO - Böyle şeyler bir daha yinelenmeyecek; çünkü artık bu pencere kafesini iyice çivilettireceğim.

ROSINE - Pencerelerin önüne de hemen bir duvar çektirseniz daha iyi edersiniz; aslında, tutukeviyle zindan arasında büyük bir fark yoktur ki!

BARTHOLO - Gerçekten yol üstündeki pencereleri ördürtsek hiç de kötü olmaz... Şu berber buraya kadar girdi mi, doğrusunu söyleyin?

ROSINE - Ondan da mı kuşkulanıyorsunuz?

BARTHOLO - Herkesten kuşkulandığım gibi.

ROSINE - Yanıtlarınız ne de nazik!

BARTHOLO - Çok güzel dersler veriyorsunuz! Demek herkese güveneyim; sonra da evim beni aldatacak bir kadınla, onu ayartacak bir sürü ahbapla, onlara hizmet edecek sadık uşaklarla dolsun, öyle mi?

ROSINE - Nasıl! Yoksa Figaro'nun sözüne kanıp, ahlak ve görgü kural arını hemencecik unutacağımı mı sanıyorsunuz?

BARTHOLO - Kadın ruhunun acayipliğinden hangi şeytan bir şeyler anlayabilir. Bu ilke sahibi, erdemli kişilerden, ben öylesine çok gördüm ki...

ROSINE (Öfkeyle.) - Ama efendim, kadınların hoşuna gitmek için yalnızca erkek olmak yetse, ben sizden niçin böylesine nefret edeyim?

BARTHOLO (Şaşırarak.) - Niçin?.. Niçin mi?.. Hele siz benim şu berber hakkında sorduğum soruya yanıt verin de...

ROSINE (Kızarak.) - Peki öyleyse, söyleyeyim! Evet, o adam odama dek girdi; onu gördüm, hem de kendisiyle konuştum. Onun çok hoşuma gittiğini bile sizden saklamıyorum. Anlaşıldı mı

efendim; isterseniz şimdi hırsınızdan çatlayın! (Çıkar.) SAHNE V

BARTHOLO, yalnız.

BARTHOLO - Vay satılmış herifler vay! Vay köpekten alçak uşaklar vay! La Jeunesse! L'Eveil é!

Vay yok olasıca L'Eveil é vay!

SAHNE VI

BARTHOLO ve L'EVEILLÉ.

L'EVEİLLÉ (Uyku sersemi esneyerek gelir.) - Aah, aah!

BARTHOLO - Berber buraya geldiğinde sen neredeydin, sersem herif?

L'EVEİLLÉ - Ben, efendim, şeydeydim, aah, aah!

BARTHOLO - Kimbilir ne şeytanca dolaplar çevirmekteydin? Herifin geldiğini görmedin değil mi?

L'EVEİLLÉ - Beni muayene ettiğine, muayeneden sonra da çok hasta bulduğuna göre, onu kesinlikle gördüm. Tanısı da doğru olsa gerek; çünkü bütün vücudum öyle sızlıyordu ki onu dinlerken yalnızca bir parçacık... (Esner.) dalıvermişim.

BARTHOLO (Onu yansılayarak) - Onu dinlerken dalıvermişim!.. Şu sersem La Jeunesse de nerede? Benim reçetem olmadan bu küçük çocuğa ne hakla ilaç vermiş! İşin içinde kesinlikle bir dolandırıcılık var.

SAHNE VII

BARTHOLO, L'EVEILLÉ, LA JEUNESSE.

(La Jeunesse iki büklüm, koltuk değneğine

dayanarak gelir, durmadan aksırır.)

L'EVEİLLÉ (Esneyerek.) - La Jeunesse?

BARTHOLO - Sen aksırmayı pazar gününe bırak da, şimdi biraz konuşalım.

LA JEUNESSE - Dakikada el iden... el iden çok aksırıyorum. (Aksırır.) Yok oldum, bittim.

BARTHOLO - Tanrım, nasıl iş bu! Her ikinize de soruyorum: Rosine'in yanına, şu berber olacak herif girdi mi?

L'EVEİLLÉ (Esneyerek.) - Mösyö Figaro'yu da yabancı mı sayıyorsunuz? Aah, aah! (Esner.) BARTHOLO - Evet, bahse girerim ki bunlar o hileci herifle anlaşmışlar.

L'EVEİLLÉ (Ağlayarak.) - Ben... Beni de mi o adam kandırmış.

LA JEUNESSE (Aksırarak.) - Ama efendim, bizim suçumuz yok ki bu işte... Haksızlık ediyorsunuz...

BARTHOLO - Hak mı... Hak dediğin sizin gibi düşkünler arasında olur... Ben sizin efendinizim; bu da her zaman ben haklıyım demektir.

LA JEUNESSE (Aksırarak.) - Ama efendim, ya birşey gerçekse...

BARTHOLO - Bir şey gerçekse mi! Gerçek olmasını istemiyorsam, onun gerçek olmadığını ileri sürerim. Demek bütün bu küstahların haklı olduğunu kabul edecekmişim. O zaman yetkeden hayır mı kalır?

LA JEUNESSE (Aksırarak.) - Bana yol vermesini yeğlerim. İnsanı yorgunluktan öldüren bir hizmet; her iş her zaman ivedi! Artık buna dayanamam.

L'EVEİLLÉ (Ağlayarak) - Şu doktor da, benim gibi hayır işleyen bir umarsıza, düşkün bir adammışım gibi davranıyor.

BARTHOLO - Hadi defol buradan, hayır sahibi herif! (Her ikisini de yansılayarak esner ve aksırır.) Biri neredeyse burnuma aksıracak, öteki de ağzıma esneyecekti.

LA JEUNESSE - Ah efendim, ant içerim ki matmazel olmasaydı bu evde kalmanın olanağı

olmayacaktı. (Aksırarak çıkar.)

BARTHOLO - Şu Figaro, bunları ne duruma getirmiş! İşi anlıyorum. Ahlaksız herif, benim üç yüz frangı beş para vermeden ödemek istiyor...

SAHNE VIII

BARTHOLO, DON BAZILE, FIGARO.

(Figaro odada saklanmıştır. İkide bir görünerek

onları dinler.)

BARTHOLO - Ne o! Don Bazile, Rosine'e müzik dersi vermeye mi geldiniz?

DON BAZILE - O hele sonraki iş...

BARTHOLO - Bugün size dek geldim; ama evde yoktunuz.

DON BAZILE - İşleriniz için biraz çıkmıştım. Size oldukça sıkıcı bir haber vereceğim.

BARTHOLO - Sizi ilgilendiren bir konu mu?

DON BAZILE - Yo, daha çok sizi... Kont Almaviva buraya gelmiş.

BARTHOLO - Aman yavaş konuşun. Rosine'i bütün Madrid'te arattıran adam mı bu?

DON BAZILE - Kendisi büyük alandaki evlerden birinde kalıyor ve her gün kılık değiştirerek sokağa çıkıyor.

BARTHOLO - Artık hiç kuşkum kalmadı. Bu iş beni ilgilendiriyor. Eh, peki ne yapmalı şimdi?

DON BAZILE - Rasgele biri olsaydı onu ortadan kaldırmak kolay olurdu.

BARTHOLO - Evet akşamleyin silahlanıp, zırhlanıp, herifi pusuya düşürerek değil mi?

DON BAZILE - Aman Tanrım, o zaman başımıza iş açılır. Oysa kontun onurunu, ününü

lekeleyerek başını derde sokup, ortaya çıkan genel heyecan sırasında herkesi inandırabilecek biçimde ona kara çalabiliriz. Ne dersiniz? Benim aklım yatıyor.

BARTHOLO - Adamı başımızdan savmak için pek şaşırtıcı bir yol doğrusu!

DON BAZILE -Kara çalma, efendim! Önem vermediğiniz bu şeyin ne olduğunu siz bilmiyorsunuz sanırım; çok namuslu kişilerin bile bu yüzden çok zor durumlara düştüklerini gördüm. Şuna inanın ki, becerilebilirse, büyük bir kentin işsiz güçsüz takımına kabul ettirilemeyecek ne mantıksız bir öykü, ne çirkin bir davranış, ne de kötü bir söz vardır; hem şu bizim ülkemizde bu işin öyle becerikli ustaları var ki!.. İlkin hafif bir fısıltı; fırtınadan önce toprağı sıyırarak uçan bir kırlangıç gibi pianissimo [hafifçe] öterek geçer, sonra hafif bir mırıltı baş gösterir ve hızla uçup giderken zehirli okunu atar. Herhangi bir ağız onu kapar ve piano piano [yavaş yavaş], beceriyle sizin kulağınıza sokar; artık bu zehirli tohum ekilmiştir; filizlenir, yılan gibi sürüne sürüne yola koyulur, rinforzando

[güçlenerek], yükselerek, ağızdan ağıza dolaşır; derken birdenbire, nasıl olduğu anlaşılmadan, gözünüzün önünde çalınan karanın ayaklandığını, ıslık çaldığını ve büyüdüğünü görürsünüz.

Havalanır, uçar, kasırga gibi döner, çevresindekileri söker, çıkarır, sürükler, patlar ve gürler; sonunda Tanrı'nın yardımıyla genel bir haykırma, bir crescendo [yükselerek], kin ve ölümle yüklü

evrensel bir koro durumunu alır. Şimdi söyleyin bakalım, buna kim karşı koyabilir?

BARTHOLO - Amma da saçma şeyler söylüyorsun, Bazile. Bu piano-crescendoyla benim durumum arasında ne ilgi olabilir?

DON BAZILE - Nasıl ne ilgi? Düşmanı uzaklaştırmak için her yerde yapılan şey budur; sizinkini de uzaklaştırmak için böyle yapmak gerekir.

BARTHOLO - Uzaklaştırmak mı? Rosine bu kontun varlığını öğrenmeden ben kendisini almayı

aklıma koydum.

DON BAZILE - O zaman bir dakika bile yitirmemelisiniz.

BARTHOLO - Peki Bazile, bu iş kimin elindedir? Hani sen bana bu sorunu kökünden çözümleyecektin?

DON BAZILE - Evet ama, para konusunda elisıkılık ettiniz; çünkü uygunsuz bir evlenmeyle adaletsiz bir yargıyı ve apaçık bir haksızlığı uyumlulaştırmak için, ancak altından bir anahtarla akort yapmak gerekir.

BARTHOLO (Para vererek.) - Ne yaparsanız yapın, ama işi bitirelim.

DON BAZILE - Sözüm sözdür; yarına dek her şey bitecek; ama, bugün Rosine'in bu konuda hiçbir şey duymamasını da siz sağlamalısınız.

BARTHOLO - Buna güvenebilirsiniz. Bu akşam yine uğrayacak mısınız?

DON BAZILE - Sanmam. Bütün gün yalnızca sizin evlenme hazırlıklarınızla uğraşacağım.

BARTHOLO (Onu yolcu eder.) - Eksik olma, Bazile.

DON BAZILE - Rahatsız olmayın doktor, ben giderim.

BARTHOLO - Kapıya dek geleceğim; aslında arkanızdan sokak kapısını kilitlemek istiyorum da...

SAHNE IX

FIGARO, yalnız.

FIGARO (Odadan çıkarak.) - Ooh! Aman ne güzel sakınış, ne olağanüstü önlem. Kapat sokak kapısını bakalım; nasıl olsa çıkarken kontun girebilmesi için kapıyı ben çook açık bırakacağım. Şu Bazile de ama dalavereci! Bereket versin çok budala. Toplumsal yaşamda birine kara çalarak heyecan ve etki uyandırabilmek için, kara çalanın toplumsal konumu, ailesi, adı dolayısıyla tanınmış olması gerekir. Ama Bazile gibi bir adam! Kontun arkasından söylese bile, ona kim inanır?

SAHNE X

ROSINE ve FIGARO.

ROSINE (Koşarak gelir.) - Nasıl Mösyö Figaro, siz daha burada mısınız?

FIGARO - Burada olmam sizin için hayırlı olmuş, matmazel. Vasiniz ve müzik öğretmeniniz burada yalnız olduklarını sanarak hiçbir şey saklamadan konuştular.

ROSINE - Siz de onları dinlediniz, öyle mi Mösyö Figaro? Ama bunun ne denli ayıp olduğunu biliyor musunuz?

FIGARO - Dinlemenin mi? Oysa işitmek için dinlemekten başka çare var mıdır? Duyduğumu size de söyleyeyim mi? Vasiniz yarın sizinle evlenmeye hazırlanıyor.

ROSINE - Aman Tanrım!

FIGARO - Siz hiç korkmayın; biz başlarına öyle bir çorap öreceğiz ki, onu düşünmeye zaman bile bulamayacaklar.

ROSINE - İşte geliyor; hadi çabuk küçük merdivenlerden inin. Korkumdan öleceğim neredeyse...

(Figaro sıvışır.)

SAHNE XI

BARTHOLO ve ROSINE.

ROSINE - Demin burada biriyle konuşuyordunuz sanırım? Konuğunuz mu vardı?

BARTHOLO - Don Bazile'ydi; kendisini şimdi yol adım; siz doğal ıkla Mösyö Figaro olmasını

isterdiniz?

ROSINE - Bence her ikisi de bir.

BARTHOLO - Şu berberin o denli ivedilikle size söylemek istediği şeyin ne olduğunu öğrenmek isterdim.

ROSINE - Doğrusunu söylemek gerekirse; bana şunu söyledi: Marceline'in sağlık durumu pek iyi değilmiş.

BARTHOLO - Başka bir şey söylemedi, öyle mi? Eminim ki o herif size birinden bir mektup getirdi.

ROSINE - Kimden getirdiğini de lütfen söyler misiniz?

BARTHOLO - Evet, kimden! Kadınların hiçbir zaman adını söylemeyecekleri bir kimseden. Ne bileyim! Belki de pencereden düşürdüğünüz kâğıdın yanıtını getirmiştir.

ROSINE (Kendi kendine.) - Adam yanılmıyor da hani. (Yüksek sesle.) Aklınıza gelen keşke başınıza da gelse. Çünkü artık bunu hak ettiniz.

BARTHOLO (Rosine'in el erine bakar.) - Öyle ya; siz yazı yazmışsınız.

ROSINE (Bocalıyarak.) - Sözünüzü bana zorla kabul ettirmeye niyetlendiyseniz, boşuna.

BARTHOLO (Rosine'in sağ elini tutarak.) - Ben mi? Asla böyle bir planım yok; ama parmağınızdaki mürekkep lekesi hâlâ duruyor! Nasıl? Kurnaz sinyora!

ROSINE (Kendi kendine.) - Hay ilençlenesi herif!

BARTHOLO (Elini tutarak.) - Bir kadın kendisini her zaman güvende sanır; çünkü evde yalnızdır.

ROSINE - Evet! Kuşkusuz... Güzel bir kanıt doğrusu!.. Ama artık yeter, kolumu çok büküyorsunuz. Şamdanın önünde işimi işlerken elimi yaktım, hemen mürekkebe batırmak iyidir demişlerdi; ben de dediklerini yaptım.

BARTHOLO - Hepsi bu, öyle mi? Bakalım ikinci tanık da birincinin anlattıklarını doğrulayacak mı?

Mektup kâğıtları işte burada, altı yaprak olması gerek, çünkü onları her gün sayarım; bu sabah da saydım.

ROSINE (Kendi kendine.) - Vay budala!..

BARTHOLO (Sayarak.) - Üç, dört, beş...

ROSINE - Altıncısı...

BARTHOLO - Hani, altıncısını göremiyorum, yok işte.

ROSINE (Önüne bakarak.) - Altıncısı mı? Figaro'nun kızına gönderdiğim şekerlere külâh yapmak için kul adım.

BARTHOLO - Figaro'nun kızına mı? Güzel! Ama, kalemin tertemiz olan ucu neden kapkara olmuş? Her halde Figaro'nun kızının adresini yazarken olacak.

ROSINE (Kendi kendine.) -Bu adamın da ne kıskanç sezişi var... (Yüksek sesle.) Size işlediğim cekette silinmiş bir çiçeği çizmek için o kalemi kul anmıştım.

BARTHOLO - Sözleriniz gerçekten çok doğru. Ama çocuğum, üst üste yalan söylerken kızarmamak da gerekir; ancak, doğal ıkla siz daha işin o kadar inceliklerini bilmiyorsunuz.

ROSINE - Ama efendim, insan en masumca davranışlarından böyle anlamlar çıkarıldığını görür de nasıl kızarmaz?..

BARTHOLO - Kuşkusuz, ben haksızım. Parmağını yakmak, sonra mürekkebe batırmak, Figaro'nun kızına şeker külâhları yapmak, ceketimin çiçeklerini çizmek; dünyada hiç bunlardan daha masumca davranışlar olabilir mi? Ne var ki, bir tek gerçeği saklamak için ne de çok yalan...

"Ben yalnızım, kimse beni göremez; istediğim gibi yalan söyleyebilirim." Parmağımın ucu siyaha boyanmış, kalemin ucu kirlenmiş, kâğıtlar eksilmiş... bunlar hiç akla gelmez. Bundan sonra kente inince kapıyı üstünüze kilitlemezsem içim rahat etmeyecek.

SAHNE XII

KONT, BARTHOLO, ROSINE.

(Kont at biniş giysisiyle, çakırkeyif olarak gelir.)

KONT (Şarkı söyleyerek.) - Onu uyandıralım...

BARTHOLO - Bu adam da bizden ne istiyor? Bir asker, sanırım. Matmazel siz odanıza girin.

KONT (Şarkı söyler: "Onu uyandıralım" ve Rosine'e doğru yürür.) - Hanımefendi... Efendilerim, hanginizin ismi doktor Balordo? (Rosine'e yavaşça.) Ben Lindor'um.

BARTHOLO - Balordo değil efendi, Bartholo!

ROSINE (Kendi kendine.) - Lindor'dan söz ediyor.

KONT - Balordo ya da Barque à l'eau imiş; ne önemi var? Benim bulmak istediğim, yalnızca ikinizden hanginiz? (Rosine'e bir kâğıt göstererek.) Bu mektubu alın.

BARTHOLO - Hanginiz mi? Görüyorsunuz ki benim... Hanginizmiş? Hadi Rosine, siz odanıza girin; bu adam içmişe benziyor.

ROSINE - Ama efendim, sizi nasıl yalnız bırakırım. Kadınların yanında sarhoşlar ayılırmış diye duymuştum.

BARTHOLO - Gidin, gidin, benim hiçbir şeyden korkum yok.

SAHNE XIII

KONT ve BARTHOLO.

KONT - Sizi görünüşünüzden tanıdım. Gerçekten, tam anlattıkları gibisiniz.

BARTHOLO (Elinde mektubu tutan konta.) - Cebinize sakladığınız şey nedir?

KONT - Onun ne olduğunu bilmemeniz için cebime saklıyorum ya.

BARTHOLO - Görünüşümmüş. Bu askerler de ne kaba adamlar; herkesle hep kendi erleriyle konuşur gibi konuşurlar.

KONT - Görünüşünüzü tanımlamanın pek güç bir şey olduğu tahmin buyurulur mu?

Titrek kafa, kel bir baş

Bakış vahşi, gözler tekeş,

Algonkalı (*) gibi yabansı duruş,

Bir bel ki ağır ve çarpık,

Sağ omuz epey bir kalkık,

Maroken gibi kumlu bir deri,

Sipsivri bir burun, kubbe gibi,

Şişkin ve çarpık bacakları,

Kaba saba kararsız sesi,

Azgın, obur, kurt gibi,

Kısaca, doktorların incisi.

BARTHOLO - Ne demek istiyorsunuz? Buraya beni aşağılamak için mi geldiniz? Hadi, çabuk defolun gidin.

KONT - Defolmak! Ne de kötü konuşuyorsunuz; doktor Barbe à l'eau, siz okuma bilir misiniz?

BARTHOLO - Garip bir soru daha.

KONT - Sorumdan alınmayın; ben de sizin gibi doktor olduğum halde...

BARTHOLO - Nasıl? Ne dedin?

KONT - Alay atlarının doktoru değil miyim? Özel ikle bunun için beni bir meslektaşımın evine gönderdiler.

BARTHOLO - Beni nalbantla bir tutmak ha!

KONT (Ezgisiz olarak.)-

Hayır doktor, tutturmuyorum ben

Sanatımız daha ileri diye

Hipokrat hekimle çömezlerinden;

(Ezgiyle.)

Sizin bilginizin dostum her zaman

Bütün dünya bilir üstünlüğünü;

Gideremese de bir baş ağrısını,

Başı ağrıyanı kaldırır ortadan.

KONT - Nasıl, sözlerimi ince buluyor musunuz?

BARTHOLO - Bilgisiz adam, sanatların en birincisi, en büyüğü ve en yararlısı olan doktorluktan böyle söz etmek sana çok yakışıyor doğrusu.

KONT - Doktorluk, doktorluk yapanlar için pek yararlı.

BARTHOLO - Öyle bir sanat ki, güneş bile onun başarılarını aydınlatmaktan onur duyar.

KONT - Toprak da onun yanlışlarını örtmek için ivedi davranır.

BARTHOLO - Öyle görülüyor ki siz yalnızca beygirlerle konuşmaya alışmışsınız.

KONT - Beygirlerle konuşmak mı? Aman doktor! Neler söylüyorsunuz... Bu da iş mi yani?

Herkesin bildiği gibi nalbant hastalarını onlarla konuşmadan sağaltır; oysa doktor hastalarıyla uzun uzun konuştuğu halde...

BARTHOLO - Konuştuğu halde onları sağaltamaz, değil mi?

KONT - Bunu siz söylüyorsunuz.

BARTHOLO - Tanrım, bu uğursuz sarhoşu kim karşıma çıkardı?

KONT - Sanırım yergiler söylüyorsunuz, ah aşk hazretleri!

BARTHOLO - Peki ne istiyorsunuz, söyleyin bakalım? Ziyaretinizin nedeni?

KONT (Öfkelenmiş gibi görünerek.) - Amma da sorular soruyor yahu! İstediğim şey? Ne istediğimi daha anlayamadınız mı?

SAHNE XIV

ROSINE, KONT, BARTHOLO.

ROSINE (Koşarak gelir.) - Asker ağa, Tanrı aşkına öfkelenmeyin. (Bartholo'ya.) Siz de bir az daha yavaş konuşun: Aklı başında olmayan bir kimseyle...

KONT - Haklısınız; durmadan saçmalıyor; ama bizim aklımız başımızda değil mi? Ben nazikim, siz de güzelsiniz; yeter bu. Bu evde işimi yalnızca sizinle görmek isterdim.

ROSINE - Bir dilediğiniz mi var, asker ağa?

KONT - Küçük bir iş çocuğum, tümcelerimde anlaşılmayan noktalar olursa...

ROSINE - Ben onlardan anlam çıkarırım.

KONT (Mektubu göstererek.) - Hayır, sözlerimi harfi harfine izleyin, şunu istiyorum ki... hayır saygıyla rica ediyorum ki, bana bu akşam burada yatacak bir yer verin.

BARTHOLO - Yalnızca bu mu?

KONT - Daha çoğu değil; isterseniz bizim bölük çavuşunun size yazdığı şu tatlı notu okuyun.

BARTHOLO - Ver bakalım. (Kont mektubu saklar, ona başka bir kâğıt verir. Bartholo okur.)

"Doktor Bartholo, bölüğün Lindor adlı erini, yalnızca bir gece için evine kabul edecek, konuk edecek, yedirecek, yatıracak..."

KONT (Yineleyerek.) - Yatıracak.

ROSINE - Bu o, hem de ta kendisi.

BARTHOLO (Rosine'e.) - Ne var canım?

KONT - Pek iyi, şimdi de haksız mıyım, doktor Barbaro?

BARTHOLO - Bu adam da boyuna adımı bozmaktan zevk alıyor sanırım. Barbaro, Barbe à l'eau!

Cehennem olup gidin ve sizin saygısız bölük çavuşunuza deyin ki, Madrid'e son gezimden beri artık evime asker kabul etmekten bağışık tutuldum.

KONT (Kendi kendine.) - Hey Tanrım, bu ne kötü talih!

BARTHOLO - Aman dostum, sanırım bu haber canınızı çok sıktı, biraz da sarhoşluğunuzu giderdi! Ama, artık durmayın, defolup gidin.

KONT (Kendi kendine.) - Kim olduğum açığa çıkacak sandım. (Yüksek sesle.) Defolmak!

Askerleri evinize kabulden bağışıksınız, kendinizi incelikten de mi bağışık tutuyorsunuz?

Defolayım öyle mi! Şu bağışıklık belgenizi gösterebilir misiniz; okuma bilmiyorum ama yine de ne olduğunu anlarım.

BARTHOLO - Yalnızca onu göstermekle işi çözümlersek iyi. İşte şu çekmecede.

KONT (Bartholo çekmeceye giderken kont, yerinden kıpırdamadan şarkı söyler.) - Ah! Benim güzel Rosine'im!

ROSINE - Aman! Lindor, siz misiniz?

KONT - Hiç olmazsa şu mektubumu alın.

ROSINE - Dikkat edin, gözü bizde.

KONT - Siz mendilinizi çıkarın, ben de mektubumu düreyim. (Yaklaşır.) BARTHOLO - Hey, yavaş ol asker hazretleri; karıma böyle yakından bakılmasını istemem.

KONT - O sizin karınız mı?

BARTHOLO - Ya neyim olacak?

KONT - Sizi onun anneannesinin ya da babababasının dedesi sanmıştım. Aranızda en aşağı üç

kuşak var gibi görünüyor.

BARTHOLO (Bir kâğıt okur.) - "Yerine getirilen iyi ve sadık görevler üzerine..."

KONT (Kâğıtlara arkasından eliyle çarparak hepsini yere düşürür) - Bütün bu gevezelikleri sizden sordum mu?

BARTHOLO - Asker, bana bak, şimdi uşaklarımı çağırırsam, biliyor musun! Sana hak ettiğin gibi davranırlar!

KONT - Savaş öyle mi? Ooh, sevinirim... Aslında, benim uğraşım da budur. (Kemerindeki tabancayı göstererek.) Ben bunu ne için taşıyorum ki! Belki madam, siz hiç savaş

görmemişsinizdir?

ROSINE - Görmek de istemem.

KONT - Oysa savaş gibi eğlenceli hiçbir şey yoktur. (Doktoru iterek.) Önce, düşünün ki düşmanınız hendeğin bir yakasında, siz de dostlarınızla öte yakadasınız. (Rosine'e mektubu göstererek.) Mendilinizi çıkarın. (Yere tükürür.) Örneğin işte hendek, anlaşılıyor mu? (Rosine mendilini çıkarır, Kont mektubu Rosine'le kendi arasına düşürür.) BARTHOLO (Eğilerek.) - Aman! Aman!

KONT (Mektubu yeniden alır ve konuşur.) - Bakın size az daha uğraşımın gizlerini öğretecektim...

Hiç kuşkusuz, siz çok ağzısıkı bir hanımsınız! Sanırım cebinizden bir aşk mektubu düşürdünüz, madam..

BARTHOLO - Verin, bana verin onu.

KONT - Yavaş olun, babalık! Başkasının işine karışmayın. Bir ravent şurubu reçetesi cebinizden düşmüş olsaydı, eh o zaman durum değiştirdi.

ROSINE (Elini uzatır.) - Evet! Onun ne olduğunu anımsadım, asker ağa. (Mektubu alır ve önlüğünün küçük cebine saklar.)

BARTHOLO - Sen buradan arabanı çekmiyor musun?

KONT - Peki, işte gidiyorum. Hoşça kalın, doktor; ama aramızda kin kalmasın. Yalnızca sizden küçük bir dileğim var; Azrail'in beni birkaç savaş daha unutması için dua eder misiniz; yaşamı

hiçbir zaman bugünkü gibi sevmemiştim.

BARTHOLO - Daha gitmiyor musun sen! Azrail üzerinde o denli etkim olsaydı...

KONT - Azrail üzerinde mi? Peki, doktor değil misiniz? Ona öyle çok hizmette bulunuyorsunuz ki, sizi nasıl kırabilir? (Çıkar.)

SAHNE XV

BARTHOLO ve ROSINE.

BARTHOLO (Kontun arkasından bakarak.) - Sonunda defoldu! (Kendi kendine.) Olup bitenden kimseye söz etmemeli.

ROSINE - Bununla birlikte, asker oldukça neşeli bir genç değil mi? Sarhoştu ama akıl ı ve öğrenimli olduğu bel iydi.

BARTHOLO - Şu herifi defedebildiğimize nasıl sevindim, bilsen sevgilim. Ama sana verdiği kâğıdı

hiç merak etmiyor musun? Hadi, istersen onu birlikte okuyalım?

ROSINE - Hangi kâğıdı?

BARTHOLO - Sana vermek için yerden alıyormuş gibi yaptığı kâğıdı.

ROSINE - Ha! O subay olan yeğenimin mektubuydu; cebimden düşürmüştüm de.

BARTHOLO - Gördüğüme göre, o adam mektubu kendi cebinden çıkardı.

ROSINE - Ben mektubumu tanımaz mıyım, canım.

BARTHOLO - Bir kez baksan ne çıkar?

ROSINE - Mektubu ne yaptığımı da bilmiyorum aslında...

BARTHOLO (Kızın cebini göstererek.) - İşte şuraya koydun.

ROSINE - Ah! Dikkatsizlikle olacak.

BARTHOLO - Elbet de, bu kesin canım! Ama kim bilir içinde neler yazılı!

ROSINE (Kendi kendine.) - Onu kızdırmazsam başka türlü kurtulamam.

BARTHOLO - Hadi sevgilim, ver onu.

ROSINE - Ama neden üstüme düşüyorsunuz? Yine bir şeyden mi kuşkulanıyorsunuz?

BARTHOLO - Peki öyleyse neden mektubu bana göstermiyorsunuz?

ROSINE - Bir daha söyleyeyim mi; bu kâğıt dün sizin açıp okuduktan sonra bana verdiğiniz mektup; yeğenimden gelen mektuptur. Sırası geldi, açıkça size söyleyeyim ki böyle davranmanız benim son derece canımı sıkıyor.

BARTHOLO - Sözlerinizden bir şey anlayamadım.

ROSINE - Size gelen kâğıtları ben inceliyor muyum? Öyleyse, neden benim kâğıtlarıma bakmak istiyorsunuz? Kıskançlıktansa, bu benim onuruma dokunuyor; yok haksız bir yetkinin kötüye kul anılmasıysa, artık buna da isyan ediyorum.

BARTHOLO - Nasıl? İsyan etmek mi! Şimdiye dek benimle hiç böyle konuşmamıştınız.

ROSINE - Bugüne dek dayandıysam, beni sürekli aşağılama hakkını size verdiğimi mi sanmıştınız?

BARTHOLO - Hangi aşağılamadan söz ediyorsunuz?

ROSINE - Başkasının mektuplarını açmaya cüret etmek gibi işitilmemiş şeyden.

BARTHOLO - İnsanın karısı yabancı bir kimse midir?

ROSINE - Bir kez, henüz karınız değilim. Hem karınız olsam bile hiç kimseye yapılmayacak bir aşağılamayı niçin bana yapıyorsunuz?

BARTHOLO - Anlıyorum, beni şaşırtıp dikkatimi hiç kuşkusuz âşıklarınızdan birinin mektubu olan şu kâğıttan uzaklaştırmak istiyorsunuz. Ama, onun ne olduğunu göreceğim.

ROSINE - Göremeyeceksiniz. Eğer yaklaşırsanız ben de bu evden kaçarım ve ilk rasladığım kimsenin yanına sığınırım.

BARTHOLO - Bakalım sizi kim evine alacakmış...

ROSINE - O, o zaman bel i olur.

BARTHOLO - Fransa'da değiliz; kadınları yalnızca orada her zaman haklı çıkarırlar. Sizin bu isteğinizi engel emek için kapıyı üstünüze kilitlerim.

ROSINE (Bartholo kapıyı kilitlemeye giderken.) -Aman Tanrım! Şimdi ne yapmalı! Hiç olmazsa, çabucak yeğenimin mektubunu ötekinin yerine koyup adamı böyle kandırayım. (Mektupları

değiştirir ve yeğeninin mektubunu, biraz da ucu görünecek biçimde cebine yerleştirir.) BARTHOLO (Geri dönerek.) - Şimdi mektubu alacağımı sanıyorum.

ROSINE - Bağışlayın ama, hangi hakla?

BARTHOLO - Herkesin tanıdığı üstün gücün hakkıyla.

ROSINE - Beni öldürseniz bile alamazsınız.

BARTHOLO (Ayaklarını yere vurarak.) - Madam! Madam!

ROSINE (Bir koltuğa düşer ve kötü oluyormuş gibi yapar.) - Ah! Aman, bu ne acımasızlık!

BARTHOLO - Şu mektubu verin, yoksa öfkemden korkun.

ROSINE (Yıkılır.) -Eyvah! Talihsiz Rosine!

BARTHOLO - Ne oldu, neniz var?

ROSINE - Ne kötü bir son!

BARTHOLO - Rosine!

ROSINE - Aman, hırsımdan boğuluyorum.

BARTHOLO - Kötülüyor. Ne yapmalı acaba?

ROSINE - Ah, her yanım çekiliyor, ölüyorum.

BARTHOLO (Nabzını sayar ve kendi kendine söylenir.) - Tanrım, mektup işte burada. Aklı başına gelmeden şunu bir okuyalım. (Nabzını saymayı sürdürerek mektubu alır ve biraz da yan dönüp okumaya çalışır.)

ROSINE (Uzandığı yerden.) - Talihsiz kız! Aah!.. Başıma bunlar da mı gelecekti...

BARTHOLO (Kızın kolunu bırakır ve kendi kendine söylenir.) - İnsan öğrenmekten korktuğu şeyleri öğrenmeye neden böyle can atar!

ROSINE - Aah! Zaval ı Rosine!

BARTHOLO - Koku sürmek... böyle kasılmayla ilgili rahatsızlıklar yaratabilir... (Koltuğun arkasında nabzını sayarak mektubu da okur. Rosine biraz kalkar, ona kurnazca bakar, başını

sal ayıp konuşmadan yeniden yatar. Bartholo kendi kendine.) Çok şükür! Yeğeninin mektubuymuş. Uğursuz kaygı! Şimdi onu nasıl yatıştırmalı? Hiç olmazsa mektubunu okuduğumu bilmesin! (Onu kucaklıyormuş gibi yapar ve mektubu cebine sokar.) ROSINE (İçini çekerek.) - Aaah!..

BARTHOLO - Hiçbir şey yok, çocuğum; ufak bir sinir bunalımı; hepsi bu; çünkü nabzının atışı bile değişmedi. (Konsolun üzerinden bir şişe almaya gider.) ROSINE (Kendi kendine.) - Mektubu da yerine koymuş, çok güzel!

BARTHOLO - Canım Rosineim, şu ilaçlı sudan biraz içmez misin?

ROSINE - Sizden hiçbir şey istemiyorum; beni rahat bırakın.

BARTHOLO - Bu mektup için çok heyecan gösterdiğime ben de inandım.

ROSINE - Hâlâ mı mektuptan söz ediyorsunuz? Bu sizin her şeyi sorup anlama huyunuz yok mu, insanı çileden çıkarıyor.

BARTHOLO (Diz çökerek.) - Bağışla, haksız olduğumu anladım; işte ayaklarına kapanıyorum, her şeyi onarmaya hazırım.

ROSINE - Evet, şimdi de bağışlayacakmışım! Siz yeğenimin mektubunu başkasından gelen bir mektup sanın, ben de sizi bağışlayayım, öyle mi?

BARTHOLO - İster ondan, ister başkasından olsun, hiçbir açıklama istemiyorum.

ROSINE (Mektubu uzatarak.) - Görüyorsunuz ya, iyilikle benden her istediğinizi elde edebilirsiniz; alın okuyun.

BARTHOLO - Eğer sizden kuşkulanmak talihsizliğinde bulunmuş olsaydım bile, bu namuslu davranışınız karşısında hiçbir kuşkum kalmazdı.

ROSINE - Hadi, alın okuyun.

BARTHOLO (Çekilir.) - Tanrı korusun; sana böyle bir aşağılamada bulunmak!

ROSINE - Geri çevirmekle beni kızdırıyorsunuz.

BARTHOLO - Size olan güvenimin bu belirtisini, rica ederim, özür olarak kabul edin. Ben zaval ı

Marceline'i görmeye gideceğim; bakalım Figaro ayağından niçin kan almış. Sen de gelmez misin?

ROSINE - Birazdan gelirim.

BARTHOLO - Sevgilim, artık yatıştığına göre, ver elini bana. Ah! Beni sevebilseydin, nasıl da mutlu olacaktım.

ROSINE (Önüne bakarak.) - Siz de kendinizi sevdirebilseydiniz; sizi ne kadar sevecektim.

BARTHOLO - Sana kendimi sevdiririm, emin ol, sevdiririm; elbet bir gün sevdiririm! (Çıkar.) SAHNE XVI

ROSINE (Arkasından gidişini seyrederek.) - Ah! Lindor; bana kendisini sevdirecekmiş!.. Böyle üzülmeme yol açan şu mektubu hele bir okuyayım. (Okur ve bağırır.) Neee! Okumakta geç

kalmışım; vasimle açıktan açığa bir kavga etmemi salık veriyor! Ne güzel de fırsat düşürmüştük; oysa kaçırdım. Ama mektubu alırken, gözlerime dek kızardığımı duydum. Ah!.. Vasimin hakkı

varmış: bana her zaman söylediği gibi, gerçekten şu yaşamda hiç deneyimim yok. Kadınların türlü durumlarda ne yapacaklarını bilmem. Ama, böyle acımasız adamlar, benim gibi masumları

bile tilkiye çevirirler.

ÜÇÜNCÜ PERDE

SAHNE I

BARTHOLO, yalnız ve üzgün.

BARTHOLO - Nasıl da öfkeli Tanrım! Nasıl da öfkeli! Oysa demin yatışmış gibi görünüyordu.

Bazile'den artık ders almayacakmış; bunu kafasına hangi şeytan koymuş acaba! Evlenmemle ilgilendiğini biliyor. (Kapıya vurulur.) Kadınların hoşuna gitmek için ne gerekirse; yalnızca ufak bir noktayı savsaklarsanız... Yalnızca bir noktayı diyorum... (Kapıya ikinci kez vurulur.) Bu da kim acaba?

SAHNE II

BARTHOLO ve genç delikanlı kılığında KONT.

KONT - Dirlik ve düzenlik evinizden hiçbir zaman eksik olmasın!

BARTHOLO (Birdenbire.) - Hiçbir dilek bu denli yerinde olamaz. Siz kimsiniz? Bir şey mi istiyorsunuz?

KONT - Bendeniz, Alonzo, efendim; genç mezunlardan.

BARTHOLO - Öğretmen aramıyorum ben.

KONT - Büyük manastır orgçusu olup sizin hanımefendiye de müzik dersi vermek onuruna ulaşan Don Bazile'in öğrencisiyim.

BARTHOLO - Bazile! Orgçu! Eee.. biliyorum, sonra...

KONT (Kendi kendine.) - Ne adam yahu! (Yüksek sesle.) Bazile ansızın hastalandı, kendisi yatıyor şimdi...

BARTHOLO - Bazile hastalandı mı! Sizi yol amakla çok iyi etmiş; hemen gidip yoklayalım.

KONT (Kendi kendine.) - Eyvah! (Yüksek sesle.) Yatıyor dediysem efendim, yani odasından dışarı çıkmıyor.

BARTHOLO - İsterse yalnızca keyifsiz olsun... düşün önüme, gidelim.

KONT (Sıkılarak.) - Efendim... Şey... Şey için gelmiştim... Acaba bizi kimse duyar mı?

BARTHOLO (Kendi kendine.) - Dolandırıcının biri! (Yüksek sesle.) Hayır, hayır, gizemli bey!

Kaygılanmadan konuşabilirsiniz.

KONT (Kendi kendine.) - Kahrolası bunak! (Yüksek sesle.) Don Bazile size şunu söylemem için beni göndermişti...

BARTHOLO - Yüksek sesle konuşun, kulağımın biri duymaz.

KONT (Sesini yükselterek.) - Peki! Hay hay... Büyük alanda kalan Kont Almaviva...

BARTHOLO (Korkuyla.) - Yavaş konuşun, yavaş!

KONT (Sesini daha yükselterek.) - ...bu sabah evini başka bir yere taşıdı. Bazile benim aracılığımla Kont Almaviva'nın...

BARTHOLO - Yavaş, n'olur yavaş söyleyin.

KONT (Aynı tonla.) -...bu kentte bulunduğunu öğrendiğinden ve Rosine'in ona mektup yazdığını

da yine bendeniz anladığım için...

BARTHOLO - Ona mektup mu yazmış? Aman dostum, daha yavaş konuşun, yalvarırım size!

Hadi, bir az oturalım da söyleşelim... Ne diyordunuz? Neyi anladınız? Rosine...

KONT (Gururlu.) - Evet... Bu yazışmadan kaygılanan Bazile, mektubu size göstermemi istedi; ama, bilmem sözlerimi nasıl kabul ediyorsunuz...

BARTHOLO - Al ah! Al ah! İyi niyetle elbette. Ama, siz biraz daha yavaş konuşamaz mısınız?

KONT - Bir kulağınızın işitmediğini söylemiştiniz de...

BARTHOLO - Bağışlayın, Alonzo hazretleri, sanırım size karşı biraz güvensiz ve sert davrandım; ama öyle çok hile ve tuzakla çevriliyim ki... hem sonra, kılığınız, yaşınız ve davranışınız...

bağışlayın.. Pek iyi, pek iyi ! Mektup yanınızda mı?

KONT - Bu tonda konuşursam umarım anlaşırız efendim! Ama bizi dinleyeceklerinden korkuyorum.

BARTHOLO - Bizi kim dinleyebilir efendim. Uşaklarım perişan bir durumda! Rosine öfkesinden odasına çekilmiş; evime şeytan dadandı. Hele bir çevreyi kol ayayım. (Yavaşça Rosine'in oda kapısını açar.)

KONT (Kendi kendine.) - Eyvah, kendi kazdığım kuyuya kendim düştüm, sanırım. Şimdi mektubu nasıl saklamalı! Yoksa buradan kaçsam mı? Ah! Keşke gelmez olaydım... Ona mektubu nasıl göstermeli acaba. Durumu Rosine'e anlatabilsem... mektubu göstermek pek ustaca bir şey olur...

BARTHOLO (Ayaklarının ucuna basarak gelir.) - Pencerenin önüne oturmuş, arkası kapıya dönük, subay yeğeninden gelen mektubu bir daha okuyor; hadi sizinkini de verin görelim.

KONT (Rosine'in mektubunu vererek.) - İşte. (Kendi kendine.) Rosine'nin okuduğu mektup, kesinlikle benimkidir.

BARTHOLO (Okur.) -"Bana adınızı ve mesleğinizi bildirdiğinizden beri..." Vay hain! Tamam, kendi el yazısı.

KONT (Coşkuyla.) - Şimdi de siz yavaş konuşun.

BARTHOLO - Bu iyiliğinizi hiçbir zaman unutmayacağım sevgili dostum.

KONT - İşleriniz yolunda gider de size bir hizmetim dokunursa, o zaman iltifat buyurursunuz, efendim. Don Bazile'in bir noterle yaptığı görüşmede...

BARTHOLO - Bir noterle mi? Bizim nikâh için mi?

KONT - Elbette, durum böyle olmasaydı gelip zamanınızı alır mıydım? Bazile, yarına kadar her şeyin hazır olacağını haber vermemi söyledi. Matmazel istemem diye direnirse...

BARTHOLO - Sanırım direnecek.

KONT (Mektubu geri almak ister, ama Bartholo vermez.) - İşte size ancak bu anda hizmet edebilirim; şu mektubu verin de kendisine gösterelim. Gerekirse (Daha gizli konuşarak.) daha ileri de giderek, mektubun, kontun kendisine yeğlediği başka bir kadından geldiğini söylerim. Bilirsiniz ki, heyecan, zorunluluk, öfke kararını değiştirmeye...

BARTHOLO (Gülerek.) - Kara çalma öyle mi? Sevgili dostum, şimdi artık, sizi Bazile'in gönderdiğine kesinlikle inanıyorum; ama, bu işin daha önce hazırlandığı bel i olmaması için Rosine'le önceden görüşmeniz daha iyi olmaz mı?

KONT (Birdenbire sevindiğini belirtmemeye çalışarak.) - Aslında Bazile'in düşüncesi de buydu.

Ancak nasıl yapmalı? Artık geç oldu... Kalan pek az zamanda...

BARTHOLO - Ben Bazile'in yerine sizin geldiğinizi söylerim. Onunla bir ders yapabilirsiniz değil mi?

KONT - Sizi hoşnut etmek için her şeyi yapmaya hazırım. Yalnız bütün bu sahte öğretmen masal arı eskiden beri bilinen şeyler; güldürü oyunlarında öyle çok kul anılmıştır ki... bu nedenle dikkatli olmak gerekir. Matmazel kuşkulanırsa?..

BARTHOLO - Sizi ben tanıştırdıktan sonra, artık kuşkulanabilir mi? Aslına bakarsanız, sizde de iyilik yapmasını seven bir dosttan çok, kılık değiştirmiş bir âşık tavrı var.

KONT - Öyle mi? Demek davranışımın ve tavrımın da işinize yardım edeceğine inanıyorsunuz?

BARTHOLO - İnanmak da ne demek, bunun böyle olduğuna dünyanın en kurnaz adamıyla bile bahse girişirim; bu akşam Rosine pek öfkeli. Ama, sizi yalnız görmeye razı olsa da... Piyanosu şu odada... gelinceye dek siz çalın isterseniz. Onu getirmek için elimden geleni yapacağım.

KONT - Sakın mektuptan söz etmeyin.

BARTHOLO - Sırası gelmeden hiç söz edilir mi canım? Sonra mektup bütün etkisini yitirir. Bana bir şeyi bir kez söylemek yeter, anlaşılıyor mu dostum? İki kez söylememeli. (Gider.) SAHNE III

KONT, yalnız.

KONT - Oh, çok şükür kurtuldum. Şu şeytan herif ne de güç yola geliyormuş! Figaro iyi tanımış

onu. Durum gereği yalan söyledikçe deneyimsizliğimi kendim de anlıyor; beceriksiz, şaşkınca bir tavır takınıyordum; cin gibi bir adam!.. Ne yalan söyleyeyim, hani şu ani mektup esini olmasaydı, val ahi çoktan kapı dışarı edilmiştim... Tanrım! İçerde tartışıyorlar. Kız gelmemek için direnirse!

Hele bir dinleyeyim... odasından çıkmak istemiyor. Eyvah, demek döktüğüm dil er şimdi boşa gidecek. (Yeniden dinler.) İşte geliyor; beni birdenbire görmesin. (Odaya girer.) SAHNE IV

KONT, ROSINE, BARTHOLO.

ROSINE (Yapmacık bir öfkeyle.) - Efendim, ne söyleseniz yararsız, ben kararımı verdim. Artık müzikten söz etmenizi bile istemiyorum.

BARTHOLO - Dinle biraz beni çocuğum; bu gelen Don Bazile değil, onun öğrencisi ve dostu olan Senyör Alonzo; kendisi nikâhımızda da tanıklarımızdan biri olacak... Hem, inan bana, müzik yatıştıracak seni.

ROSINE - Aaa! Onun içinse, orasını bana bırakın, sanki bu akşam şarkı söylersem... Peki geri göndermekten çekindiğiniz bu öğretmen nerede? İki sözcükle onun da, Bazile'in de ağzının payını vereyim. (Âşığını görür ve haykırır.) Aaa!..

BARTHOLO - Neniz var? Ne oluyorsunuz?

ROSINE (İki eli yüreğinin üstünde, coşkuyla.) - Aman Tanrım... şey.. Yarabbim!..

BARTHOLO - Yine üstüne fenalık geldi! Senyör Alonzo!

ROSINE - Hayır, fenalık gelmedi... Fakat dönerken...

KONT - Ayağınız mı burkuldu matmazel?

ROSINE - Ya! Evet, evet, ayağım burkuldu. Ama canım çok acıdı.

KONT - Anlamıştım ben.

ROSINE (Konta bakarak.) - Sanki yüreğim ağzıma geldi.

BARTHOLO - Aman çabuk oturun; burada da bir tane bile koltuk yok. (Koltuk getirmeye gider.) KONT - Ah! Rosineim!

ROSINE - Bu ne sakınmasızlık!

KONT - Size söyleyecek pek çok şeyim var.

ROSINE - Bizi yalnız bırakmaz ki.

KONT - Figaro yardımımıza gelecek.

BARTHOLO (Bir koltuk getirir.) - İşte, hadi otur sevgilim. Delikanlı, bu akşam artık ders alacak durumda değil; başka bir güne bırakalım.

ROSINE (Kont'a.) - Hayır, bekleyin, ayağımın acısı biraz geçti. (Bartholo'ya.) Size karşı haksızlık ettiğimi şimdi anladım efendim; sizin yaptığınız gibi ben de hemen özür dilemek istiyorum.

BARTHOLO - Ah! Benim iyi yürekli hanımcığım! Ama böyle bir heyecandan sonra ufak bir yorgunluğa bile izin veremem, çocuğum. Hadi uğurlar olsun.

ROSINE (Kont'a.) - Lütfen bir dakika izin verin! (Bartholo'ya.) Size özür olarak hemen ders yapmak istiyorum. Buna izin verirseniz o zaman beni sevdiğinize inanacağım.

KONT (Bartholo'ya.) - Beni dinlerseniz üstelemeyin.

BARTHOLO - Peki sevgilim, istediğin gibi olsun. Senin canını sıkmaktan o kadar çekinirim ki siz ders yaparken ben de burada kalacağım.

ROSINE - Hayır efendim. Müziğin sizi hiç ilgilendirmediğini çok iyi bilirim.

BARTHOLO - İnan, bu akşam canım öyle piyano dinlemek istiyor ki!

ROSINE (Kont'a gizlice.) - Dayanamıyorum artık.

KONT (Masanın üzerinden bir nota alarak.) - Bunu mu söylemek istiyorsunuz madam?

ROSINE - Evet, Yararsız Sakınma oyununun en eğlenceli parçalarından biri.

BARTHOLO - Her zaman da bu Yararsız Sakınma!

KONT - Bugünün en yeni şarkısıdır da ondan efendim. Bir ilkyaz betimlemesi, oldukça canlı bir hava. Madam çalmak isterse.

ROSINE (Kont'a bakarak.) - Sevinirim; ben bahar şarkılarını çok severim. Bahar doğanın gençleşmesi demektir. Kıştan çıkınca, yürekler sanki daha çok duyarlılaşır; tıpkı uzun zaman kapalı kalan bir tutsağın sonradan kendisine verilen özgürlüğe kavuşması nasıl tatlı gelirse, bahar da bu duyarlılaşan yüreklere öyle gelir.

BARTHOLO (Kont'a yavaş sesle.) - Kafasında hep böyle şaşırtıcı düşünceler...

KONT (Yavaş sesle.) - Uygulamadaki etkilerini görüyor musunuz?

BARTHOLO - Elbette! (Rosine'in kalktığı koltuğa gider.) ROSINE (Şarkı söyleyerek) -

Getirince ovaya

aşk

Âşıkların sevdiği

baharı,

Bulur her şey varlığını,

Girer ateşi baharın

Çiçekler içine,

Genç yürekler içine.

Çıkar ağıl ardan

Sürüler;

Bütün yamaçlarda

Kuzular meler

Meler;

Koşar, sıçrar, gezer;

Her şey mayalanır,

Her şey artar, ağdalanır;

Koyunlar

Açan çiçekleri otlar;

Sürüyü bekler

Sadık köpekler;

Fakat ateşli Lindor

Aklından çıkarmıyor

Küçük çoban kızının

Gönlüne girmesini.

(Aynı Ezgi)

Annesinden habersiz

Şu çoban kızı,

Türkü söyleyerek

Gider sevgilisinin beklediği yere.

Bu hileyle,

Aşk onu alt eder;
Şarkı söylemek
Önler mi tehlikeyi?
Tatlı bir kaval sesi,
Kuşların nağmesi,
Gelişen bahar yavaş yavaş,
Bu on beş, on altı yaş,
Hepsi onu kışkırtır,
Her şey onu çıldırtır;
Korkar da azıcık
Zaval ıcık;
Lindor'un gözleri ondadır
Gizlendiği yerden,
Kız ilerler, yaklaşır:
Lindor atılır birden:
Öper onu
O istiyordu bunu
Ama, kızmış görünür;
Bu bir naz
İstiyor ki Lindor
Onu yatıştırsın biraz
(Küçük nakarat)
İç çekişler
Okşayışlar, yeminler,
Ateşli öpücükler,
Aşkın tatlı demleri,
O ince sitemleri,
Artık hepsi alır yürür;
Derken küçük çoban kızı
Unutur öfkeyi, nazı.

Eğer kıskancın biri

Bulandırırsa bu tatlı demleri

Anlaşmış âşıklar

Uğraşırlar; durumlarından

Bir şey çakılmasın diye.

Ama sevişince insan,

Artırır cefası,

Aşkın sefasını...

(Şarkıyı dinlerken, Bartholo uyuklar, Kont da küçük nakarat sırasında Rosine'in elini tutup öpmeyi göze alabilir. Coşku Rosine'in sesini yavaşlatır, hafifletir; "Anlaşmış âşıklar, uğraşırlar; durumlarından bir şey çakılmasın diye" tümcesinde sesini keser. Orkestra da kızı izleyerek çalışını hafifletir ve onunla birlikte susar. Gürültünün kesilmesi Bartholo'yu uykusundan uyandırır.

Kont doğrulur. Rosine ve orkestra hemen şarkıyı sürdürürler. Ara ezgi yinelendikçe, davranışlar da yinelenir.)

KONT - Gerçekten çok hoş bir parça; olağanüstü söylüyor...

ROSINE - İltifat ediyorsunuz, senyör; bu onur yalnızca öğretmenimin.

BARTHOLO (Esneyerek.) - Bu güzel parça çalınırken sanırım biraz uyumuşum. Epey hastam var, ondan ona gidip geliyor, fırıl fırıl, dönüyorum ve biraz da oturunca, zaval ı bacaklarım!... (Kalkar ve koltuğu iter.)

ROSINE (Alçak sesle, Kont'a.) - Figaro gelmeyecek mi?

KONT - Onu oyalayıp biraz zaman kazanalım.

BARTHOLO - Ama delikanlı, ben Bazile'e de söylemiştim, Rosine'e bu büyük aryalar yerine daha neşeli bir şeyler öğretemez misiniz? Bunlar baştan aşağı, hi, hoho, a, a, a'dan başka bir şey değil ve daha çok yas havasına benziyor. Gençliğimde söylenen ve kolaylıkla öğrenilen küçük şarkılardan birini öğretseniz! Eskiden epeyce biliyordum... Örneğin (Şarkıyı söylerken başını kaşır ve baş parmaklarını şakırdatıp dizleriyle dans eder.) Elde etmek ister misin

Rosinette'im

Kocaların şahını

(Gülerek, Kont'a.) Şarkıda "Fanchonette" deniyor, ama Rosine'in hoşuna gitmesi ve duruma uygun olması için bu adın yerine "Rosinette" dedim. Hah, hah, çok güzel oldu, değil mi?

KONT (Gülerek.) - Kah kah kah! Evet, olağanüstü doğrusu.

SAHNE V

FIGARO, ROSINE, BARTHOLO, KONT.

BARTHOLO (Şarkı söyler) -

Elde etmek ister misin

Rosinette'im

Kocaların şahını?

Tircis (*) değilim asla

Ama geceleyin karanlıkta

Bakılır biraz yüzüme,

Kararınca ortalık,

En güzel kediler bile

Görülür kül renginde.

(Figaro'yu görerek) Ooo! Buyurun berber efendi; şöyle yaklaşın; ne kadar da zarifsiniz!

FIGARO (Selamlar.) - Efendimiz, gerçekten rahmetli annem de eskiden öyle söylerdi; ama o zamandan beri hayli bozuldum. (Kont'a, gizlice.) Maşal ah efendimiz!

(Bütün bu sahne boyunca Kont, Rosine'le konuşabilmek için elinden geleni yapar; ama Bartholo'nun kaygılı bakışları konuşmalarına engel olur. Onun için kişiler arasında sessiz bir oyun sürer.)

BARTHOLO - Yine evdekilerin içini dışını temizlemeye, harcamat etmeye, kısaca bütün evi hasta edip kıvrandırmaya mı geldiniz?

FIGARO - Aman efendim, her gün papaz pilav yemez ki... Ama her günkü çabamı göstermesem bile, sanırım gerek duyulduğunda hiçbir buyruk beklemeden, nereye olsa koşacağıma inanmışsınızdır.

BARTHOLO - Demek buyruk beklemeden nereye olsa koşarsın öyle mi? Peki çalışkan berber; öyleyse sürekli esneyip ayakta uyuyan şu zaval ıyla, üç saatten beri kafası çatlarcasına aksıran öteki umarsıza ne diyeceksin bakalım?

FIGARO - Ne mi diyeceğim?

BARTHOLO - Evet! Ne diyeceksin?

FIGARO - O da sorulur mu canım! Aksırana "Çok yaşa" esneyene de "İyi uykular" derim. Bu da alacağımı artırmaz ya, efendim!

BARTHOLO - Orası öyle! Ama o harcamatların, o yutturduğun ilaçların parası benim borcumu artırır ya. Hem söyle bakalım; zaval ı katırın gözlerini yine işgüzarlığından mı bağladın? Merhemin hayvanın kör gözlerini açacak mı sanki?

FIGARO - Gözlerini açmasa bile, görmemesine yol açmayacak.

BARTHOLO - Hesap pusulasında hele bir göreyim... İnsan bu denli de garip düşünemez doğrusu!

FIGARO - Val ahi efendim, insanlar dünya kurulalı, budalalıkla delilik arasında gidip geldikleri için, kazanç bulamadığım yerde hiç olmazsa keyif sürmeye bakarım. Yaşasın neşe! Kim bu dünyanın üç hafta daha süreceğine güvence verebilir?

BARTHOLO - Sal amadan benim üç yüz frankımı faiziyle öderseniz daha iyi edeceksiniz, bilgiç

berber. Size şimdiden haber veriyorum.

FIGARO - Doğruluğumdan kuşkulanıyor musunuz efendim? Sizin üç yüz frankınız öyle mi? Onları

bir dakika bile yadsımaktansa, bütün yaşamım boyunca size üç yüz frank borçlu olmayı yeğlerim.

BARTHOLO - Peki söyleyin bakalım, götürdüğünüz şekerleri sizin kız nasıl buldu?

FIGARO - Hangi şekerleri? Ne söylemek istiyorsunuz?

BARTHOLO - Canım, hani bu sabah, şu mektup kâğıdıyla yapılan külahtaki şekerleri.

FIGARO - Al ah belamı versin ki...

ROSINE (Sözünü keserek.) - Mösyö Figaro, hani sizi uyarmıştım; şekerleri benim gönderdiğimi çocuğa söylediniz mi?

FIGARO - Haa! Eveet, şimdi anladım; bu sabahki şekerler değil mi? Nasıl da aptalım! Onu hepten unutmuşum... Gerçekten madam, olağanüstüydü.

BARTHOLO - Olağanüstü! Evet berber efendi, kuşkusuz öyledir; şimdi de yanlışınızı düzeltin bakalım! Doğrusu, çok güzel bir sanatınız var.

FIGARO - Sanatımın nesini beğenmediniz efendim?

BARTHOLO - Bu sanat size güzel bir ün kazandıracak!

FIGARO - Ben de bu üne layık olmaya çalışacağım efendim!

BARTHOLO - Ona katlanacağım desenize efendim!

FIGARO - Öyle istek buyuruluyorsa efendim!

BARTHOLO - Pek yukardan konuşuyorsunuz, beyefendi. Şunu bilin ki tartışmada bir budalaya sözü bırakmam.

FIGARO (Arkasını dönerek.) - İşte bu noktada birbirimizden ayrılıyoruz. Bense sözü, her zaman budalaya bırakırım.

BARTHOLO - Delikanlı, hele şunun söylediğine de bak!

FIGARO - Evet şunu söylemek istiyorum; Siz karşınızdakini yalnızca ustura kul anmasını bilen bir köy berberi mi sanıyorsunuz? Mösyö Bartholo, bilin ki ben Madrid'te yazarlık bile yaptım; beni çekemeyenler olmasaydı...

BARTHOLO - Peki ama, mesleğinizi değiştirip buraya geleceğinize niçin orada kalmadınız?

FIGARO - Herkes işine geldiği gibi davranmakta özgürdür. Bir kez kendinizi benim yerime koyun.

BARTHOLO - Kendimi senin yerine koymak, öyle mi! Hele söylediği lafa bak, şimdi bana budalaca laflar söylettireceksin.

FIGARO - Aman efendim, söylemeye başladınız bile; işte şurada uyuklayan meslektaşınıza soralım!

KONT (Kont kendine gelerek.) - Ben... ben Mösyönün meslektaşı değilim.

FIGARO - Öyle mi! Bense buraya görüşmeye geldiğinizi düşünerek sizin de aynı meslekten olduğunuzu sanmıştım.

BARTHOLO (Öfkeyle.) - Sözün kısası, gelişinizin nedeni nedir? Yoksa bu akşam da madama verilecek mektubunuz mu var? Hadi söyleyin, buradan çekilmem gerekirse başka yere gideyim.

FIGARO - Bizim gibi zaval ılara ne de sert davranıyorsunuz. Sizi tıraş etmek için gelmiştim, hepsi bu; bugün gününüz değil miydi?

BARTHOLO - Öyleyse, şimdi git de birazdan gelirsin.

FIGARO - Birazdan gelmek mi? Yarın sabah bütün garnizona iç yumuşatıcı verilecek, bu işi kayırmayla üstlenebildim. Yitirecek zamanım olmadığını kestirebilirsiniz. Odanızda mı tıraş

olacaksınız?

BARTHOLO - Hayır, odama geçmeyeceğim. Peki ama, burada tıraş olmama ne engel var?

ROSINE (Alayla.) - Aman nasıl da incesiniz canım! Hani neredeyse benim odamda tıraş

olacaksınız.

BARTHOLO - Kızıyor musun! Bağışla, çocuğum, dersin neredeyse bitecek; seni dinlemek zevkinden bir an bile kendimi yoksun etmek istemiyorum da...

FIGARO (Alçak sesle konta.) - Onu buradan çıkartmayacağız! (Yüksek sesle bağırarak.) L'Eveil è! La Jeunesse! Tıraş takımı, su, mösyöye ne gerekiyorsa çabuk getirin.

BARTHOLO - Evet, şimdi de çağırın bakalım! Sizin sağaltımınızla hepsi de yorgun, güçsüz, bitkin bir durumda yatıyorlar.

FIGARO - Öyleyse ben gidip getireyim. Tıraş takımınız odanızda değil mi? (Yavaşça, Kont'a.) Onu dışarı çekeceğim.

BARTHOLO - (Anahtar destesini çıkarır ve kendi kendine söylenir.) Hayır, hayır, ben kendim giderim. (Yavaşça, Kont'a.) Rica ederim, gözünüzü onlardan ayırmayın.

SAHNE VI

FIGARO, KONT, ROSINE.

FIGARO - Fırsatı nasıl kaçırdık! Anahtar destesini bana verecekti. Pancurun anahtarı da onların arasındaydı değil mi?

ROSINE - En parlayan anahtar oydu.

SAHNE VII

BARTHOLO, FIGARO, KONT, ROSINE.

BARTHOLO (Geri dönerek kendi kendine.) - Şu uğursuz berberi neden burada bıraktım.

(Figaro'ya.) Al şunu. (Anahtar destesini verir.) Takım, odamda, yazı masasının altında, ama başka hiçbir şeye dokunma.

FIGARO - Tanrı göstermesin, sizin gibi kuruntulu adamın bir şeyine el sürülür mü? (Giderken kendi kendine.) Görüyorsunuz ya! Tanrı masumları nasıl da korur!

SAHNE VIII

BARTHOLO, KONT, ROSINE.

BARTHOLO (Kont'a yavaşça.) - Kont'a mektubu götüren işte bu kopuk!

KONT (Yavaş sesle.) - Bende de dolandırıcı bir adam izlenimi bıraktı.

BARTHOLO - Bir daha beni aldatamaz ya artık.

KONT - Bu konuda gereken bütün önlemleri aldık sanırım.

BARTHOLO - Evet, her şey güvende; onu Rosine'le bir arada bırakmaktansa odama göndermenin daha akıl ıca olacağını düşündüm.

KONT - Ben yanlarındayken tek bir sözcük konuşabilirler miydi hiç!

ROSINE - Efendiler, birinin yanında böyle gizliden gizliye konuşmak doğrusu çok kibarca bir davranış. Peki bizim ders ne olacak?

(O sırada tabak kırılmasına benzer bir şangırtı işitilir.) BARTHOLO (Haykırarak.) - Neler işitiyorum, Tanrı korusun! Taş yürekli berber her şeyi merdivenlerden düşürdü. Tıraş takımımın en güzel parçalarını param parça etti. (Dışarıya koşar.)
SAHNE IX

KONT, ROSINE.

KONT - Figaro'nun kurnazlığının bize sağladığı şu fırsattan yararlanalım; yalvarırım madam, düşeceğiniz tutsaklıktan sizi kurtarabilmek için bu akşam bir dakikacık olsun görüşmemize izin verin.

ROSINE - Ah! Lindor!

KONT - Pancurunuza dek çıkabilirim. Bu sabah sizden aldığım mektuba gelince, zor bir duruma düştüğümden, mektubu...

SAHNE X

ROSINE, BARTHOLO, FIGARO, KONT.

BARTHOLO - Aldanmamışım; her şey kırılmış, tuzla buz olmuş.

FIGARO - Çok büyük iş olmuş sanki. Merdivenler de öyle karanlıktı ki! (Kont'a anahtarı gösterir.) Merdivenden çıkarken bu anahtarlardan biri takıldı.

BARTHOLO - İnsan bir iş yaparken dikkatli olmalı. Anahtar takılmış! Becerikli adamsın doğrusu!

FIGARO - Val ahi efendim, isterseniz daha becerikli birini bulun.

SAHNE XI

ÖNCEKİLER, DON BAZILE.

ROSINE - (Dehşetle, kendi kendine.) Ay! Don Bazile!

KONT (Kendi kendine.) - Aman Tanrım!

FIGARO(Kendi kendine.) - Bak şu şeytanın işine!

BARTHOLO (Ona karşı giderek.) - Vay! Bazile, sen misin? Geçmiş olsun dostum. Rahatsızlığınız demek pek önemli değildi? Senyör Alonzo beni gerçekten çok korkuttu; isterseniz kendisine sorun, beni tutmasaydı, şimdi sizi görmeye çıkıyordum.

DON BAZILE (Şaşırarak.) - Senyör Alonzo mu?

FIGARO (Ayaklarını yere vurarak.) - Peki, ikide bir böyle duracak mıyız? Neredeyse iki saat olacak, daha sakalınızı kazıyamadık... olmaz olsun böyle uğraş.

DON BAZILE (Karşısındakileri süzerek.) - Efendiler, bana lütfen söyler misiniz?..

FIGARO - Ben gidince onunla görüşürsünüz.

DON BAZILE - Ama, ben şeyi söylemek istiyordum...

KONT - Şimdi susmalısınız, Bazile; doktora yeni bir haber getirdiğinizi mi sanıyorsunuz? Müzik dersi için yerinize beni gönderdiğinizi söylemiştim.

DON BAZILE (Daha çok şaşırarak.) - Müzik dersi ha!... Alonzo!...

ROSINE (Yavaşça Bazile'e.) - Peki, susun artık.

DON BAZILE - Demek Rosine de onlardan yana!

KONT (Yavaş sesle, Bartholo'ya.) - Bari ona böyle kararlaştırdığımızı fısıldayıverin.

BARTHOLO (Yavaşça, Bazile'e.) - Senyörün öğrencin olmadığını yadsıyıp sakın bizi yalancı

çıkarma, sonra her şeyi alt üst edersin.

DON BAZILE - Aaa!

BARTHOLO (Yüksek sesle.) - Gerçekten Bazile, yetiştirdiğin öğrenciyle övünebilirsin; doğrusu ondan daha yetenekli bir

kimse düşünülemez.

DON BAZILE (Şaşkınca.) - Öğrencim mi? (Yavaş sesle.) Kontun evini değiştirdiğini size bildirmeye gelmiştim.

BARTHOLO (Yavaş sesle.) - Biliyorum, susun...

BAZİLE (Yavaş sesle.) - Kim söyledi size?

BARTHOLO (Yavaş sesle.) - Kendisi söyledi!.

KONT (Yavaş sesle.) - Tabi ben; ama siz yalnız dinleyin.

ROSINE (Yavaş sesle.) - Susmak sizin için bu denli güç mü?

FIGARO (Yavaş sesle.) - Vay koca herif, vay!... sağır olmuş sanırım!

DON BAZILE (Kendi kendine.) - Hey Tanrım, burada aldatılan kim acaba? Herkes olup bitenleri biliyor.

BARTHOLO (Yüksek sesle.) - Peki Bazile, noter işi ne oldu?

FIGARO - Şimdi bu işi bırakın; bütün gece noterden söz edebilirsiniz.

BARTHOLO (Bazile'e) - Bir tek sözcükle, yalnızca bu noterden hoşnut olup olmadığınızı

söyleyebilir misiniz?

DON BAZILE (Şaşkın.) - Hangi noterden?

KONT (Gülerek.) - Nasıl hangi noterden? Hani bir noterle görüşmüştünüz ya!

DON BAZILE (Sabırsızlıkla.) - Hayır, ben noterle filan görüşmedim.

KONT (Bartholo'ya Bazile'i göstererek.) - Rosine'in önünde her şeyi anlatmasını mı istiyorsunuz?

Onu savalım.

BARTHOLO (Yavaş sesle Kont'a.) - Hakkınız var. (Bazile'e.) Böyle birdenbire hangi hastalığa tutuldunuz?

DON BAZILE (Öfkeyle.) - Sözlerinizden bir şey anlamıyorum.

KONT (Eline bir kese altın sıkıştırır.) - Evet, doktor hasta olduğunuz halde niçin buraya geldiğinizi soruyor.

FIGARO - Aman, bir ölü gibi sapsarı!

DON BAZILE - Eveet, işi şimdi anlıyorum!

KONT - Gidip yatın, sevgili Bazilem, sanırım daha iyileşmediniz. Hem sizi gördükçe korkuyoruz; gidin yatın hadi.

FIGARO - Adamın ağzı burnu birbirine karışmış; hemen yatmalısınız, hemen yatmalısınız.

BARTHOLO - Val ahi ateşi bir fersah uzaktan duyuluyor. Yatağınıza buyursanız.

ROSINE - Peki niçin sokağa çıktınız? Hastalığınız belki de bulaşıcıdır. Hadi artık dinlenmeye çekilin.

DON BAZILE (Pek şaşırarak.) - Yatayım mı!

HEPSİ BİR AĞIZDAN - Elbette! Yatmalısınız!

DON BAZILE (Hepsine bakarak.) - Gerçekten baylar, çekilsem, sanırım iyi olacak. Çünkü

burada kendimi pek rahatsız duyumsuyorum.

BARTHOLO - Yarın inşal ah görüşürüz, ama iyi olursanız...

KONT - Erkenden size uğrarım Bazile.

ROSINE - Yatağınıza yatın, kendinizi de sıcak tutun. İyi uykular Mösyö Bazile.

DON BAZILE (Kendi kendine.) - Sözlerinizden bir şey anlıyorsam arap olayım. Bu kese olmasaydı...

HEPSİ BİRDEN - İyi uykular Bazile, iyi uykular!

DON BAZILE (Giderken.) - İyi, öyle olsun bakalım. İyi uykular... (Hepsi gülerek onu gönderirler.) SAHNE XII

ROSINE, BARTHOLO, FIGARO, KONT.

BARTHOLO (Ciddi bir sesle.) - Adamcağızın durumu hiç de iyi değildi.

ROSINE - Gözleri de dalgındı.

KONT - Sanırım açık hava dokundu.

FIGARO - Nasıl da kendi kendine konuşuyordu, gördünüz mü? Şu hastalık insanı ne duruma düşürüyor, Tanrım. (Bartholo'ya.) Şimdi artık tıraşa karar verdiniz mi? (Koltuğu Kont'tan uzak bir yere iter ve tıraş bezini verir.)

KONT - Dersi bitirmeden önce, size öğretmek onuruna ulaştığım bu sanatın kural arından, birkaç

sözcükle söz etmek istiyorum, madam. (Rosine'e yaklaşır ve kulağına alçak sesle bir şeyler fısıldar.)

BARTHOLO (Figaro'ya.) - Yoksa onları görmeyeyim diye mi önüme geçip bana bu kadar yaklaşıyorsunuz?

KONT (Yavaş sesle, Rosine'e.) - Pancurun anahtarı bizde, tam gece yarısı burada olacağız.

FIGARO (Tıraş bezini Bartholo'nun boynuna geçirir.) - Ne göreceksiniz? Bu bir dans dersi olsaydı, siz de seyrederdiniz, ben de; oysa şarkı dersi!... Ay, ay, ay!

BARTHOLO - Ne oldunuz? Neyiniz var?

FIGARO - Gözüme bir şey mi kaçtı ne? (Başını yaklaştırır.) BARTHOLO - Aman oğuşturayım.

FIGARO - Sol gözümde, şuraya biraz hızlı üfler misiniz? (Bartholo Figaro'nun başını tutarken, üstünden bakıp âşıkların konuştuklarını görünce Figaro'nun başını hızla iterek onların sözlerini dinlemeye gider.)

KONT (Yavaş sesle, Rosine'e.) - Mektubunuza gelince, biraz önce, burada kalabilmek için öyle zor bir duruma düştüm ki...

FIGARO (Uzaktan haber vermek için.) - Öhö! Öhö!...

KONT - Kılık değiştirmenin bu kez de yararsız olduğunu görünce pek üzüldüm...

BARTHOLO (İkisinin arasına girerek.) - Yararsız kılık değiştirmeniz, öyle mi?

ROSINE (Korkarak.) - Ay!

BARTHOLO - Madam, hiç sıkılmayın. Doğrusu çok güzel, nasıl oluyor da gözümün önünde, karşımda, beni böyle aşağılamaya cesaret ediliyor?

KONT - Ne oldu efendim, neyiniz var?

BARTHOLO - Vay seni gidi Alonzo olacak hain herif vaay!

KONT - Bartholo Hazretleri, siz şimdi benim de tanık olduğum bu nöbetleri sık sık geçiriyorsanız, doğrusu matmazelin karınız olmak istememesine pek de şaşmıyorum artık.

ROSINE - Karısı olmak mı? Ben mi! Bütün ömrümü kıskanç ve yaşlı bir adamın yanında geçirmek! Mutluluk yerine beni iğrenç bir tutsaklığa düşürmesine razı olmak!

BARTHOLO - Aman Tanrım, neler işitiyorum!

ROSINE - Evet, artık sesim çıktığınca haykırıyorum: Canımı da, malımı da hiçbir hak tanımayarak tıktığınız bu korkunç tutukevinden beni çekip çıkaracak kimseye bütün yüreğimi ve yaşamımı

vereceğim. (Rosine çıkar.)

SAHNE XIII

BARTHOLO, FIGARO, KONT.

BARTHOLO - Öfkemden boğuluyorum.

KONT - Doğrusunu isterseniz doktor, genç bir kadının yaşlı bir adamla evlenmesi çok...

FIGARO - Evet, kadın genç olursa yaşlı adamda hiç akıl kalır mı?

BARTHOLO - Nasıl! Ne diyorsun yahu! Kendi gözlerimle görüp sonra da senin sözlerine mi inanayım? Uğursuz berber, hele sen yok musun! Tanrım, çıldırasım geliyor.

FIGARO - Aklını kaçırıyor, ben gidiyorum.

KONT - Ben de geliyorum, val ahi adam çıldırıyor.

FIGARO - İşte bak! Delirdi... Delirdi... (Çıkarlar.)

SAHNE XIV

BARTHOLO (Arkalarından koşarak.) - Delirmişim öyle mi! Alçak, ayartıcı herif, şeytanın art ayağı.

Burada çevirdiği dolaplara hele bir bak, hepinizin Tanrı belasını versin... Delirmişim ha!... İşte... şu masayı gördüğüm gibi onları gördüm... Sonra da utanmadan... Bu işi bana yalnızca Bazile çözebilir. Evet, hemen onu çağırtmalıyım. Hey!... Kimse yok mu orada... Of, yalnız olduğumu unutuyorum... Bir komşu yok mu, kim olursa olsun. Tanrım çıldıracağım! Aklımı oynatacağım!

DÖRDÜNCÜ PERDE

Sahne karanlıktır.

SAHNE I

BARTHOLO ve elinde bir kâğıt fenerle DON BAZILE.

BARTHOLO - Bazile, demek onu tanımıyorsunuz, öyle mi? Bu söylediklerinizin hiç olanağı var mı

yahu?

DON BAZILE - Yüz kez daha sorsanız, yine aynı yanıtı alacaksınız. Size Rosine'in mektubunu vermesinden anlaşılıyor ki, kesinlikle kontun adamlarından biridir. Ama bana verdiği kesenin görkemine bakılırsa bu adam kontun ta kendisi de olabilir.

BARTHOLO - Hadi canım! Peki ama, keseyi niçin kabul ettiniz?

DON BAZILE - Ne bileyim, adamla anlaşmış görünüyordunuz; onun için ben de almakta hiçbir sakınca görmedim. Aslına bakarsanız, böyle zor anlarda bir kese altın, bence yeterli bir kanıttır.

Hem de atalarımızın dediği gibi: Alınması uygun olan bir şeyin...

BARTHOLO - Desene, ...geri verilmesi de...

DON BAZILE - Hayır, saklanması da... uygundur, efendim.

BARTHOLO (Şaşırarak.) - Yaaaa!..

DON BAZILE - Evet, ben böyle kimi çeşitlemelerle birçok atasözü uydururum. Ama şimdi konuya gelelim. Ne yapmaya karar verdiniz bakalım?

BARTHOLO - Bazile, siz benim yerimde olsanız Rosine'i ele geçirmek için son çabanızı da harcamaz mısınız?

DON BAZILE - Val ahi doktorcuğum, hayır. Çünkü her türlü malda, ona sahip olmak önemli bir şey değildir. İnsanı asıl mutlu eden, bu maldan yararlanabilmektir. Benim düşüncemi sorarsanız, sizi sevmeyen bir kadınla evlenmek, başınızı tehlikeye sokmak demektir.

BARTHOLO - Bir yıkımdan korkuyorsunuz, öyle mi?

DON BAZILE - Ee, ee, doktor... Son yıl arda böyle olaylara pek sık raslanıyor. Bana kalırsa, kızı

hiç zorlamamalı.

BARTHOLO - Başüstüne Bazile hazretleri! Onu elimden kaçırıp da üzüntümden öleceğime, o benimle evlendiğine yansın!

DON BAZILE - Bu sizin için ölüm kalım sorunuysa, evlenin doktor, evlenin elbette.

BARTHOLO - Öyle yapacağım elbette, hem de bu gece.

DON BAZILE - Hoşça kalın öyleyse; Rosine'le konuşurken erkekleri kötülemeyi unutmayın sakın.

BARTHOLO - Evet, hakkınız var.

DON BAZILE - Karaçalın, doktor, karaçalın! Sözlerinizin temeli bu olmalıdır.

BARTHOLO - İşte bu, Alonzo'nun istemeyerek bana gösterdiği mektup, canım Rosine'in yazdığı

mektup, burada... Kızı yola getirmek için belki işimize yarar.

DON BAZILE - Hoşça kalın, hepimiz gün doğmadan saat dörtte burada olacağız.

BARTHOLO - Daha erken gelemez misiniz?

DON BAZILE - Olanaksız, noterin başka yerde de işi var.

BARTHOLO - Nikâh işlemi mi?

DON BAZILE - Evet, berber Figaro'nun evinde; yeğenini evlendiriyormuş.

BARTHOLO - Yeğenini mi? Onun yeğeni yoktur ki.

DON BAZILE - Notere öyle söylemişler.

BARTHOLO - Bu dolaplarda o herifin de parmağı var; kör şeytan!..

DON BAZILE - Bir şeyden mi kuşkulanıyorsunuz?

BARTHOLO - Val ahi, bu adamlar öyle açıkgöz ki! Beni dinleyin dostum, içime kuşku düştü, şu notere bir gidiverseniz. Hemen şimdi buraya gelmez mi acaba?

DON BAZILE - Yağmur yağıyor, dışarda hava pek kötü; ama buna karşın hiçbir şey buyruğunuzu yerine getirmeme engel olamaz. Siz ne yapıyorsunuz?

BARTHOLO - Seni geçireceğim. Figaro, bütün uşaklarımın hakkından geldi. Burada yalnızım şimdi.

DON BAZILE - Fenerim var benim.

BARTHOLO - Bazile, işte kapının anahtarı; uyumayıp seni bekleyeceğim; noterle senden başka eve kim gelirse gelsin kapıyı açmayacağım.

DON BAZILE - Bunca önlemden sonra artık her şeyden emin olabilirsiniz.

SAHNE II

ROSINE yalnızdır, odasından çıkar.

ROSINE - Kulağıma sesler geldi, sanırım birileri konuşuyordu. Saat de tam gece yarısı. Lindor da daha gelmedi! Havanın kötü olmasından yararlanabilirdi... Kimse de onu içeri girerken görmezdi...

Ah! Lindor, beni sen de aldattıysan!.. Bir gürültü işitiyorum!.. Aman Tanrım! Vasim geliyor...

Odama gireyim.

SAHNE III

ROSINE, BARTHOLO.

BARTHOLO (Lambayı uzatarak.) - Aa, Rosine! Daha odanıza çekilmediğinize göre...

ROSINE - Şimdi yatacaktım.

BARTHOLO - Bu kötü havada rahat edemezsiniz. Size hemen söylemem gereken pek çok sözüm var.

ROSINE - Benden yine ne istiyorsunuz? Bütün gün üzdüğünüz yetmedi mi?

BARTHOLO - Beni dinle, Rosine.

ROSINE - Sizi yarın dinlerim.

BARTHOLO - Tanrı aşkına bir dakika!

ROSINE (Kendi kendine.) - Ya şimdi o gelirse!

BARTHOLO (Rosine'e mektubu göstererek.) - Bu mektubu tanıyor musunuz?

ROSINE (Mektubu tanıyarak.) - Aaa! Aman Tanrım!...

BARTHOLO - Niyetim, Rosine, hiçbir zaman sizi cezalandırmak değildir. Bu yaşlarda insan yolunu şaşırabilir; ama ben sizin dostunuzum, dinleyin biraz beni.

ROSINE - Artık hiçbir şey dinleyemem.

BARTHOLO - Kont Almaviva'ya yazdığınız şu mektubu...

ROSINE (Şaşırarak.) - Kont Almaviva'ya mı?

BARTHOLO - Görüyor musunuz bu kont ne kötü bir adammış; mektubunuzu alır almaz, sanki bir başarı kazanmış gibi ortaya yaymış; bu mektubu da kendisinin düşüp kalktığı bir kadında buldum.

ROSINE - Kont Almaviva!.. Öyle mi!..

BARTHOLO - Bu aşağılık duruma, siz de güçlükle inanıyorsunuz değil mi Rosine'im?

Deneyimsizlik kadınların herkese inanmasına, onların saf gönül ü olmasına yol açar! Ama, nasıl bir tuzağa düşürüleceğinizi hiç düşündünüz mü? Kuşkusuz, sizin gibi tehlikeli bir rakibi etkisiz duruma getirmek için, bu kadın bana her şeyi açıkladı. Şaşkınlığımdan titredim! Kont'un en bayağı adamlarından biri olup Bazile'in öğrencisi olduğunu söyleyen, adı uydurma olan şu Alonzo ile Figaro'nun birlikte hazırladıkları o iğrenç tuzak, az kalsın seni hiç kimsenin çıkaramayacağı

öyle bir uçuruma sürükleyecekmiş ki...

ROSINE (Bitkin bir durumda.) - Ne rezalet!.. Nasıl olur! Lindor, öyle mi! O genç ve yakışıklı

adam!..

BARTHOLO (Kendi kendine.) - Ah! Demek adı Lindor'muş...

ROSINE - Demek bütün yaptıkları... Kont Almaviva içinmiş... Yani bir başkası için.

BARTHOLO - Ötesini bilmiyorum, yalnızca mektubu verirken bana böyle söylediler.

ROSINE (Canı sıkılarak.) - Ah! Ne alçaklık!.. Ama o cezasını bulacak... Doktor, siz benimle evlenmek istiyordunuz, değil mi?

BARTHOLO - Bunu nasıl da gönülden istediğimi sen de bilirsin.

ROSINE - Eğer beni birazcık olsun seviyorsanız, sizinle evlenmeye razıyım.

BARTHOLO - Çok güzel! Noter de bu gece gelecek.

ROSINE - Durun, dahası var; Aman Tanrım! Bu ne büyük aşağılanma benim için!.. Bilmiş olun ki, alçak az sonra şu pencereden girecek. Anahtarını sizden çalmanın yolunu bulmuşlar.

BARTHOLO (Anahtar destesine bakarak.) - Vay! Hırsızlar! Sen üzülme çocuğum, yalnız bırakmam seni.

ROSINE (Korkuyla.) - Ama doktor! Ya üzerlerinde silah varsa!

BARTHOLO - Haklısın, o zaman öcümü alamam belki. Öyleyse sen Marceline'in yanına çık; kapıyı da iki kez kilitlersin. Ben de gideyim, yanıma bir polis alıp evin çevresinde onu bekleyeyim.

Geldiklerini görünce hırsız var diye bağırıp yakalattırırım. Böylece hem öcümüzü alırız, hem de herifi başımızdan uzaklaştırırız. Emin ol ki, sana olan aşkım bütün bu üzüntüleri unutturacak...

ROSINE (Umutsuzlukla.) - Siz yalnız benim kusurumu bağışlayın da! (Kendi kendine.) Ah, aslında ben, cezamı çekiyorum.

BARTHOLO (Giderek.) - Pusu kurmaya gidiyorum. Sonunda Rosine'i elde ettim. (Çıkar.) SAHNE IV

ROSINE, yalnız.

ROSINE - Aşkı, üzüntülerimi unutturacakmış!.. Aah! ne kadar mutsuzum!.. (Mendilini çıkarır ve ağlamaya başlar.) Tanrım, ne yapmalı?.. Neredeyse şimdi gelecek, hayır bana yaptığı alçaklığa karşın, hiçbir şey olmamış gibi burada kalacağım ve o alçakça davranışını yüzüne vuracağım...

Of, öyle görmek istiyorum ki onu. O soylu yüz, o ince davranışlar, o tatlı ses!.. Demek ahlaksız bir adamın alçakça bir hilesinden başka bir şey değilmiş!.. Ah! Zaval ı kız, mutsuz kız!.. Ne oluyor!

Birisi pancuru açıyor sanırım! (Kaçar.)

SAHNE V

KONT, FIGARO.

(Kont uzun bir pelerine sarınmış olarak

pencerede görünür.)

FIGARO (Dışarıya konuşarak.) - Biri kaçıyor, içeri gireyim mi?

KONT (Dışardan.) - Kaçan erkek mi?

FIGARO - Hayır.

KONT - Rosine senin korkunç yüzünü görüp kaçmış olacak.

FIGARO (Odaya atlar.) - Val ahi öyle olacak... O yağmur ve şimşeğin altında buraya kadar nasıl da gelebildik.

KONT (Uzun bir pelerine sarınmış.) - Elini bana ver. (O da içeri atlar.) Artık zafer bizimdir!..

FIGARO (Pelerinini çıkarıp atar.) - Üstümüz başımız da sırsıklam olmuş. Doğrusu serüven arayanlar için çok güzel hava!.. Efendimiz geceyi nasıl buluyor?

KONT - Bir âşık için olağanüstü.

FIGARO - Evet, ama ya bir sırdaş için?.. Ya biri buraya gelirse...

KONT - Benimle birlikte değil misin? Daha neden korkuyorsun?.. Asıl benim kaygım başka; vasisinin evini hemen terk etmesi için Rosine'i nasıl razı etmeli.

FIGARO - Bu güzel bayan için, demek hepsi aynı derecede güçlü üç yardımcınız var: aşk, kin ve korku.

KONT (Karanlıkta çevresine bakınarak.) - Nikâhımızı kıymak için noterin senin evinde beklediğini ona birdenbire nasıl söylemeli?.. Kararımı belki çok korkusuzca bulacak... bana küstah diyecek.

FIGARO - Eğer size küstah derse, siz de ona acımasız dersiniz. Kadınlar kendilerine acımasız denmesinden çok hoşlanırlar. Hem de size karşı istediğiniz gibi bir sevgi gösterirse, o zaman kim olduğunuzu söylersiniz; aşkınızdan hiç kuşkusu kalmaz artık.

SAHNE VI

KONT, ROSINE, FIGARO.

(Figaro masanın üstündeki mumların hepsini yakar.)

KONT - İşte geliyor. Benim güzel Rosineim!..

ROSINE (Sakınan bir tonla.) - Neredeyse, gelmenizden umudumu kesecektim.

KONT - Hoş bir kaygı!.. Ama, fırsattan yararlanıp, benim gibi bir zaval ıyla evlenmeyi size önermek biraz yersiz olacak. Siz nerede görüşmemizi isterseniz, size onurum üzerine ant içerim ki...

ROSINE - Mösyö, şunu bilin ki, sizi sevdiğimi söylediğim anda evlenmemize razı olmasaydım, şimdi burada bulunmazdınız. Bu görüşmemizdeki uygunsuzluğun özürü, zorunluktan başka bir şey değil.

KONT - Siz, Rosine! Soylu olmayan, servetsiz bir zaval ının karısı olacaksınız, öyle mi!

ROSINE - Soyluluk, servet! Bu raslantı oyunlarını bir yana bırakalım; niyetinizde içten olduğunuzu bana kanıtlarsanız...

KONT (Ayaklarına kapanarak.) - Rosineim! Sizi öyle çok seviyorum ki!..

ROSINE (Öfkeyle.) - Sus gafil!.. Bu sözleri nasıl ağzınıza alabiliyorsunuz!.. Beni öyle seviyormuş

ki... Boşuna! Geçti artık; senden nefret etmek için işte bu sözü bekliyordum. Ama... Hak ettiğin vicdan acısıyla seni baş başa bırakmadan önce... (Ağlayarak.) ...Bil ki ben de seni seviyordum; yoksul yazgını paylaşmakla mutlu olacağımı sanıyordum.

Alçak Lindor; seninle yaşamak için her şeyi bırakmaya hazırdım. Ama, benim bu iyi düşüncelerime karşılık yaptığın o alçakça davranış, beni satmak istediğin şu küstah Kont Almaviva'nın ahlaksızlığı, bereket versin, zayıflığımın şu kanıtını yeniden elime geçirdi. Şu mektubu anımsıyor musun?

KONT (Coşkuyla.) - Bunu vasiniz mi size verdi?

ROSINE (Gururla.) -Evet, bunu ona borçluyum.

KONT - Oh, Tanrım, çok mutluyum! Mektubu ben ona vermiştim. Dün vasinizle konuşurken, çok zor duruma düşmüştüm. Kendisinde güven uyandırmak için bu mektubu gösterdim ve ama durumu size bir türlü haber veremedim; Rosineim, demek gerçekten beni seviyorsunuz, öyle mi!

FIGARO - Efendimiz, siz de yalnızca sizi sizin için seven bir kadın aramıyor muydunuz aslında!..

ROSINE - Efendimiz mi!.. Ne diyor o?

KONT (Geniş pelerini üstünden atıp görkemli giysisiyle görünür.) - Dünyanın en sevilen kadını; sizi daha fazla aldatmayalım! Ayaklarınıza kapandığını gördüğünüz bu mutlu adam Lindor değil, altı aydan beri sizi arayan ve aşkınızdan ölen Kont Almaviva'dır.

ROSINE (Kontun kol arı arasına düşer.) - Ah!..

KONT (Şaşırır.) - Figaro!..

FIGARO - Efendimiz, kaygılanacak bir şey yok; sevinçten doğan coşkular çabuk geçer; işte, işte kendine geliyor. Val ahi, pek de güzel bir kızmış.

ROSINE - Ah, Lindor!.. Ah, Kont!.. Suçum ne büyük, bir bilseniz! Az daha bu gece vasimle evlenecektim.

KONT - Siz, öyle mi Rosine?

ROSINE - Cezamı kendim çekmiş olurdum, bütün ömrümce sizden nefret edecektim! Oh Lindor!

Sevmek için doğan insanlara nefret ve kinden daha korkunç işkence olur mu?

FIGARO (Pencereye bakar.) - Efendimiz, pencereden merdiveni kaldırmışlar. Nasıl döneceğiz şimdi!..

KONT - Kaldırmışlar mı?..

ROSINE (Coşkuyla.) - Evet, bu da benim marifetim... Doktor yapmış olacak. İşte saflığımın sonucu. Beni aldattı, her şeyi açıkladım ona; her şeyi açığa vurdum. Burada olduğunuzu biliyor; hatta polisle buraya gelecek.

FIGARO (Yine bakarak.) - Efendimiz, sokak kapısı açılıyor...

ROSINE (Korkarak Kont'un kol arı arasına atılır.) - Ah!.. Korkuyorum Lindor!..

KONT (Gözüpeklikle.) - Beni seviyorsunuz, değil mi Rosine! Artık hiç kimseden korkum yok, eninde sonunda karım olacaksınız; bu iğrenç bunağı istediğim gibi cezalandıracağım!..

ROSINE - Hayır, hayır sevgili Lindor, ona da acıyın. Yüreğim o denli dolu ki öcü alacak hiçbir yeri yok.

SAHNE VII

DON BAZILE, NOTER ve öncekiler.

FIGARO - Efendimiz, noterimizi tanıtayım size.

KONT - Ooo, dostunuz Bazile de gelmiş!

DON BAZILE - Aman! Neler görüyorum!

FIGARO - Dostum, hangi rüzgâr sizi buralara attı!

DON BAZILE - Bu ne raslantı efendilerim?..

NOTER - Bu gençlerin mi nikâhları kıyılacak?..

KONT - Evet efendim, siz bu gece, berber Figaro'nun evinde Matmazel Rosine'le benim nikâhımı

kıyacaktınız; ama sonradan öğreneceğiniz kimi nedenlerle bu evi yeğledik. Nikâh kâğıtlarımızı

getirdiniz mi?

NOTER - Demek Kont Almaviva ile konuşmak onuruna ulaşıyorum?

FIGARO - Öyle oluyor efendim.

DON BAZILE (Kendi kendine.) - Doktor anahtarı bunun için bana verdiyse...

NOTER - Ama efendimiz, bende iki nikâh kâğıdı var, birbirine karıştırmayalım sakın: işte bu sizinki; öteki de Sinyor Bartholo ile gene... Sinyora Rosine'in; sanırım bu iki bayan, aynı adı

taşıyan iki kardeş olacaklar!..

KONT - Hele biz kendimizinkini imzalayalım da... Bazile! ikinci tanığımız olmak ister misiniz?

(İmzalarlar.)

DON BAZILE - Ama, efendimiz... Ben bu işi anlayamadım...

KONT - Ama Bazile, sizin de ufak bir şey canınızı sıkıyor, her şeye şaşırıyorsunuz.

DON BAZILE - Efendimiz... Ama... Eğer doktor.....

KONT (Bir kese altın fırlatarak.) - Çok çocukça düşünüyorsunuz; hadi çabuk imzalayın.

DON BAZILE (Şaşırarak.) - Aaaa...

FIGARO - Bir imza için ne çok zorluk çıkarıyorsunuz canım!

DON BAZILE (Keseyi eliyle tartarak.) - Artık hiçbir zorluk kalmadı. Yalnız ben bir kez söz verdim mi, sözümü yerine getirmemem için kesinlikle nedenler okkalı... (İmzalar.) SAHNE VIII

BARTHOLO, BİR YARGIÇ, birkaç POLİS MEMURU, elinde şamdan tutan UŞAKLAR ve ÖNCEKİLER.

BARTHOLO (Kont'un Rosine'in elini öptüğünü ve Figaro'nun garip bir biçimde Bazile'i kucakladığını görür. Noter'in boğazına sarılarak.) - Rosine, sen de bu dolandırıcıların yanındasın, öyle mi?... (Uşaklarına bağırır.) Hadi hepsini yakalayın, ben birinin yakasına yapıştım.

NOTER - Aman efendim, ben sizin noterinizim.

DON BAZILE - O sizin noteriniz yahu; doktor, alay mı ediyorsunuz?

BARTHOLO - Vaay, Don Bazile, sen misin? Buraya niçin geldin?

DON BAZILE - Onu bırakın da, siz niçin biraz önce buraya gelmediniz?

YARGIÇ (Figaro'yu göstererek.) - Bir dakika izin verin; şu adamı tanıyorum sanırım. Böyle geç

saatte bu eve ne yapmaya geldiniz?

FIGARO - Geç saat mi? Görüyorsunuz ki zaman, akşamla sabahın tam ortası; aslında ben, burada Kont Almaviva hazretlerine eşlik ediyorum.

BARTHOLO - Alma.. vi.. va.. mı?

YARGIÇ - Öyleyse, bu adamlar hırsız değilmiş.

BARTHOLO - O konuyu bırakalım şimdi. Evimin dışında, her yerde ve her zaman kölenizim kont hazretleri; ama bilmelisiniz ki kontluğunuz burada sökmez. Lütfen çekilip gidin.

KONT - Evet, konumumun burada hiçbir etkisi yoktur; ama daha önemli olan bir konu var ki, o da biraz önce Rosine'in benimle evlenmiş olmasıdır.

BARTHOLO - Rosine, bu adam neler söylüyor?

ROSINE - Söylediği doğrudur; ama, neden şaşırdınız? Bu gece beni aldatanların birinden öcümü

almayacak mıydım? İşte onu yaptım.

DON BAZILE - Doktor, ben size o adamın kontun ta kendisi olduğunu söylememiş miydim?

BARTHOLO - Önemi yok canım; böyle uydurma evlenme mi olurmuş? Tanıklarınız nerede?

NOTER - Koşul arın hepsi tamamdı. Bu iki kişi de tanık oldular.

BARTHOLO - Nasıl olur, Bazile! İmza mı attınız?

DON BAZILE - Ne yapalım; şu şeytan adamın cepleri insanın dayanamayacağı kanıtlarla dolu.

BARTHOLO - Kanıtları vız gelir bana. Ben de kendi etkimi kul anmasını bilirim.

KONT - Kötüye kul andığınız için onu da yitirdiniz...

BARTHOLO - Ama, kız henüz ergin değildir.

FIGARO - Biraz önce ergin oldu ya.

BARTHOLO - Seninle konuşan kim, hileci herif!

KONT - Rosine soylu ve güzel; ben de soylu, genç ve zenginim. Hem de artık o karım oldu. Her ikimize de aynı derecede onur veren bu birleşmeden sonra elimden onu nasıl alabilirsiniz?..

BARTHOLO - Hiçbir güç onu elimden alamaz.

KONT - Hem, Rosine artık sizin etki alanınızda değildir. Onu yasanın yargısına bırakıyorum; sizin getirdiğiniz şu yargıç efendi zorlayıcı davranışlarınıza karşı karımı koruyacaktır. Gerçek yargıçlar, acı çekenleri savunurlar.

YARGIÇ - Kuşkusuz, en onurlu evlenme için gösterilen bu gereksiz direnmeden şu sonuç çıkıyor: doktor Bartholo, koruması altındaki kızın servetini kötüye kul anmıştır; bunun hesabını vermelidir.

KONT - Hayır, hayır, o evlenmemize razı olsun da, başka hiçbir şey istemiyorum.

FIGARO - Ona borcum olan 300 frangın da silinmesini isteyelim... Aklımızı yitirmeyelim.

BARTHOLO (Öfkeyle.) - Demek hepsi bana karşı birlik olmuşlar. Bir tuzağa düşmüşüm.

DON BAZILE - Ne tuzağı? Düşünün bir kez doktor, kız gidiyorsa bile paranız elinizde kalıyor; evet, para size kalıyor.

BARTHOLO - Of Bazile, beni rahat bırakın biraz; siz de paradan başka hiçbir şey düşünmezsiniz... Benim gözüm para mara görmüyor! Kalması da kötü bir şey değil ya; ama bunun için razı oluyorum sanmayın. (İmzalar.)

FIGARO - Kah, kah, kah, efendimiz; onların ikisi de aynı soydan.

NOTER - Ama, efendiler ben bu işi anlayamıyorum. Burada aynı adı taşıyan iki kız yok muydu?

FIGARO - Hayır efendim, kızımız bir tanedir.

BARTHOLO (Üzülerek.) -Demek merdiveni kaldırmam da onların işine yaradı. Ah, hep önlemsizliğim yüzünden yıkıldım...

FIGARO - Hayır, akılsızlığınızdan; ama doktor, doğrusunu isterseniz yaşlı bir adamı aldatmak için aşkla gençlik bir olursa, adamın buna engel olmak için yapacağı her şeye, haklı olarak "yararsız sakınma" denir.